

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SLOVENEK

Kmetijska družba v nevarnosti

Tajništvo Kmetijske družbe je razposlalo delegatom zadnjega občnega zbora predlog, naj se Kmetijska družba preosnovi v zadrugo. V ta namen naj se skliče izredni občni zbor, ki naj z dvotretninsko večino navzočih delegatov sklene razid družbe in oddajo društvenega premoženja novoustanovljeni zadrugi. Ta občni zbor naj se vrši še letos. Delegati naj pismeno odgovorijo, če s tem predlogom soglašajo ali ne. Rok za odgovor je zelo kratek, nekateri delegati so imeli časa komaj en dan.

Že dalj časa se je govorilo, da se Kmetijska družba misli preosnovati v zadrugo. Baje se je to hotelo izvršiti že na zadnjem občnem zboru dne 8. junija 1932. Tudi danes bi javnost še ne vedela, kaj se pripravljajo pri Kmetijski družbi, če bi se ne bilo tajništva s celo zadevo tako zelo mudilo. V naglici pa se je pripetila neljuba pomena. Delegati namreč niso prejeli kakšnega predloga Kmetijske družbe, oziroma njenega glavnega odbora, ampak so dobili v roke le mišljenje o reorganizaciji družbe, ki ga je podal pismeno za člane glavnega odbora g. Trček, podpredsednik Kmetijske družbe in ravnatelj Zveze slovenskih zadrug. To mnenje naj bi člani glavnega odbora šele preštudirali, na kar naj bi o stvari sklepal glavni odbor. Nato naj bi se šele konzultirale podružnice, oziroma delegati. To bi tudi edino moglo biti v redu, ker podružnice morejo brigati samo sklepi glavnega odbora, ne pa mišljenja posameznih odborovih članov, posebno ne takrat, kadar mišljenje tangira koristi 15.000 družbenih članov. Radi nespretnosti in nepredvidnosti tajništva pa je stvar prežgoda prišla na dan. Tako je javnost zvedela za cel načrt, ki ga nameravajo v naglici izvesti gotovi gospodje pri Kmetijski družbi.

Zakaj se jim z reorganizacijo tako zelo mudi, nam pojasni g. predlagatelj sam, ko pravi, da nihče ne ve, kdo bo po novem letu gospodar družbe. Sedanje vodstvo Kmetijske družbe se torej boji, da bi se utegnile razmere kmalu spremeniti in da bi mogli gospodje zopet izgubiti oblast v družbi, ki so se je šele nedavno polastili s toliko težavo in na protizakonit način. Zato tolika naglica. Zato poziv, naj delegati kar hitro od danes do jutri povedo svoje mnenje, naj hitro ustvarijo med svojim članstvom razpoloženje za nameravano reorganizacijo, nato pa naj se hitro, takoj v začetku decembra skliče občni zbor. Vse je treba delati hitro, ker se mora družba po besedah g. predlagatelja rešiti Damoklejevega meča.

Toda nas zamaja bolj merilna stran. Kot glavni razlog za preosnovo Kmetijske družbe v zadrugo se navaja v predlogu depolitizacija. Češ: družba je osnovana na podlagi društvenega zakona, ki je za tako združenje naravnost škodljiv, ker ga podreja političnim oblastem. Zato je družbo treba iztrgati vsakemu političnemu vplivu, treba jo je depolitizirati. Ko človek to čita, se mora nehoti spomniti na besen o vlaku in jagnjeto. Kajti vsej slovenski javnosti je znano, da so ravno ti ljudje, ki danes zahtevajo depolitizacijo, zanesli politiko v Kmetijsko družbo ter ves čas od prevrata sem vodili tako strastno politično borbo, da to ni smoglo biti v korist niti družbe same, niti v korist slovenskega kmeta.

Kar se tiče depolitizacije, je treba povedati, da je bila depolitizacija Kmetijske družbe že ustvarjena, toda ravno po zaslugi tiste struje, ki jo danes sopej zahteva, tudi takoj pokopana. Ko je bil namreč leta 1929 g. inž. Sercec ban, je potrdil pravila, s katerimi se je uvedel pri volitvah proporc in so bila sprejeta stroga določila, da smejo biti redni člani Kmetijske družbe samo tisti, ki se res pečajo s kmetijskim. Na ta način bi bila Kmetijska družba res postala prava kmetijska organizacija, ki bi se bila v danem momentu lahko spremenila v kmetijsko zbornico. In tak predlog za kmetijsko zbornico bi bil danes na mestu! Toda zdi se, da gre gospodom pri Kmetijski družbi za vse nekaj drugega, kakor za resnično koristi slovenskega kmeta. V tem nas potrjuje tudi postopanje na zadnjem občnem zboru, ko je ravno tista struja, ki danes hoče reorganizacijo družbe, na brezobzirni in protizakoniti način vrgla iz glavnega odbora zastopnike večine slovenskega kmeta. Zato tudi zahteva po reorganizaciji in depolitizaciji družbe ne more biti iskrena, ampak je samo plašč, s katerim se pokrivajo pravi nameni.

Kar se tiče preosnove v zadrugo, misel sama na sebi ni alaba, ker gotovo nihče ne more zanikati, da bi bilo v interesu slovenskega kmeta, da se izloči vsako posredništvo med producentom in konsumentom, ter se vsa izmenjava blaga za kmeta vrši potem zadrugi. Toda vprašanje pa je, če kaže danes kaj takega izvesti. Mi mislimo, da je današnji čas gospodarake razravanosti in trgovske nesigurnosti neprimeren za take ekspanzije. Zlasti, ko gre za preosnovo najstarejše gospodarke in kulturne institucije slovenskega kmeta, ki je skozi 165 let vršila svoje poslanstvo med slovenskim narodom in ima brez dvoma za gospodarstvo izobrazbo in napredek slovenskega kmeta velike zasluge. Bil bi čisto drugi čas, ko sta se na Hrvaškem po prevratu dve nad osemdeset let stari kmetijski organizaciji: Hrvatsko-slovensko društvo v Zagrebu in Hrvatsko-slovensko društvo v Osijeku preosnovali v zadrugo. In vendar je bil konec obeh zadrug žalosten. Obe sta popolnoma propadli z ogromno izgubo za člane in v veliko škodo zadrugne ideje. Kajti tudi to moramo povedati gospodom pri Kmetijski družbi in jim v času brezmejne egoizma in mamonižma poklicati v spomin. Vodstvo zadrug zahteva može, ki imajo smisel za socialno dobro in so vsi prevzeti od duha skupnosti. Nesebičnost, požrtvovalnost in brezpartijska disciplina so stebri zadrugi. Kako pa bi se kaj takega

Razvoj notranjepolitičnega življenja

Predlog volilnega zakona

I. O zborovanjih in govorih

Belgrad, 22. nov. 1. Notranji minister je danes predložil narodni skupščini zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah v zakonu o volitvah narodnih poslancev v narodno skupščino od 10. sept. 1931 s spremembami in dopolnitvami od 26. septembra 1931 in zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah v zakonu o društvi, zborovanjih in dogovorih od 18. septembra 1931.

Nove politične stranke

§ 1. Cl. 19. se menja in se sedaj glasi: Kadar se namerava ustanoviti politično stranko, so ustanovitelji dolžni — mora jih biti najmanj 100 po številu — poleg programa in pravil politične stranke predložiti tudi svojerodno podpisano prijavo notranjemu ministru. Podpisniki te prijave (ustanovitelji) so poleg imena in priimka dolžni navesti tudi svoj poklic in mesto bivanja.

Odlok, s katerim se dopušta odnosno zabranjuje ustanovitev politične stranke, bo objavil notranji minister v roku meseca dni od dneva, ko je bila prijava sprejeta. Odlok notranjega ministra je končnovečaven in proti njemu ni pritožbe. Ta odlok se v roku desetih dni izroči enemu izmed podpisnikov prijave. Ta člen dalje govori, da se bo odlok, s katerim se dopušta ustanovitev nove

stranke, objavil v »Službenih novinah« deseti dni nato, odkar je bil sprejet.

§ 2. Cl. 14 se menja in glasi: Organiziranje političnih strank se ima izvesti tako, da mora imeti strankin odbor (organizacija) z najmanj po 30 članov v polovici okrajev od skupnega števila okrajev v državi, in to tako, da so vsi okraji na teritoriju vsaj dveh tretjin banovine.

§ 3. Cl. 15 se menja in glasi: Po končani organizaciji politične stranke, bodo ustanovitelji stranke predložili notranjemu ministru potrdilo, da je stranka organizirana na zgoraj opisani način. Nato bo notranji minister v roku meseca dni izdal sklep o odobritvi, da sme politična stranka obstojati. Ta odlok se sporoči enemu od ustanoviteljev stranke ter bo objavljen v »Službenih novinah«.

§ 32 se menja in glasi: Izvzemši odredbe čl. 31 smejo imeti politične stranke, ki jim je dovoljen obstoj in delovanje po predpisih čl. 14 in 15, shode razen pod milim nebom zborovanja, dogovore (konference) v zaprtih prostorih tudi brez predhodnega dovoljenja upravne oblasti prve stopnje. Vseeno pa so dolžni sklicatelji 24 ur prej predložiti oblasti prošnjo za pismeno potrdilo. Tudi za ta slučaj velja odredba čl. 23, drugi odstavek.

II. Spremembe starega zakona

Število mandatov

§ 1. Cl. 4 se menja in glasi: Število mandatov narodnih poslancev za vsak administrativni okraj znaša po eden. Za posamezne banovine se voli sledeče število poslancev: za dravsko 25, za savsko 69, za vrbasko 20, za primorsko 21, za drinsko 37, za zetsko 32, za donavsko 50, za moravsko 40 in za vardarsko 44. Razen tega se voli za sedež banovin, ki imajo preko 50.000 prebivalcev, in sicer preko 50.000 do 100.000 po en poslanec, za preko 100 tisoč prebivalcev pa po 2 poslance. Za upravno področje mesta Belgrada, Zemuna in Pančeva se volijo trije poslanci. Poleg tega se voli še toliko poslancev, kolikor je nosilcev državnih list, ki so dobili preko 50.000 glasov.

Volivna pravica

§ 2. Cl. 9 se menja in glasi: Volivne pravice nimajo: 1. Oni, ki so obsojeni z izvršilno obsodbo na robilo ali konfinacijo ali na strogi zapor in sapor, daljši od enega leta, dokler zopet ne dobijo svojih prejšnjih pravic. 2. Oni, ki so z izvršilno obsodbo obsojeni na izgubo lastnih pravic, za dobo, dokler traja ta kazen. 3. Oni, ki so v konkurni. 4. Oni, ki so pod nadzorom (kuratelo). 5. Oni, ki so obsojeni z izvršilno obsodbo na izgubo volivne pravice zaradi volivnih sleparij.

§ 3. V čl. 12 se ukinja zadnji odstavek.

§ 4. Cl. 13 se menja in glasi: Mandat izgubijo poslanci: 1. Če izgube volivno pravico. 2. Če sprejmejo za časa trajanja svojega mandata državno službo, in 3. če se za dobo trajanja poslanskega mandata udeležujejo državnih licitacij ali pa se na kak drug način v poslovnih stvareh z državo. Odredba pa ne velja za ministre.

§ 6. Cl. 18 se menja in glasi: Državne kandidatne liste se sestavljajo takole: Na čelu se označuje dan volitev. Nato se navede nosilci državne kandidatne liste, njegov poklic in mesto bivanja. Nadalje se mora označiti ime in priimek, poklic in mesto bivanja kandidatov za vse volivne enote v državi. Pod imenom kandidata za vsako volivno enoto se napiše priimek, poklic in kraj bivališča njegovega namestnika. Pod imeni nosilcev list okrajnih kandidatov in njihovih namestnikov se napiše ločeno imena dveh predstavnikov te liste za glavni volivni odbor ter dva njihova namestnika kakor tudi ime enega predstavnika in enega namestnika vsakega volišča. Dva administrativna okraja se lahko vežeta v eno volivno enoto. Vežanje okrajev je mogoče samo tedaj, če je število prebivalstva v teh okrajih manjše od 50.000. Vežanje okrajev se lahko izvrši samo v mejah ene iste banovine. Tako sestavljeno listo predlaga najmanj po 30 predlagateljev okrajev v državi, tako da so te volivne enote na področju vsaj dveh tretjin banovine. Nepismene predlagatelje podpisajo s njihovim pristankom drugi, ki se morajo istotako podpisati. Poleg državnih kandidatnih list so predlagatelji dolžni poslati sodišču tudi pismeni pristavek nosilca liste, vsakega kandidata in njegovega namestnika. Za predlagatelje in za pravilnost listine ni obvezno, da na kandidatni listi, ki jo predlagajo, naznačijo predstavnika in njegovega namestnika za vsa volivna mesta. Ta člen govori nadalje, da morajo ti predstavniki za posamezna

moglo ustvariti pri Kmetijski družbi z njenimi 360 podružnicami, si je težko predstavljati. Zadruga pa, ki ne sloni na omenjenih temeljih, je postavljena na pesek.

Mi se bojimo, da pri reorganizaciji Kmetijske družbe sedanjemu vodstvu ne gre toliko za koristi slovenskega kmeta, kakor v prvi vrsti za premoženje družbe. Če se Kmetijska družba spremeni v zadrugo, se bodo za člane lahko sprejemali samo tisti, ki bodo vodstvu po godu. In gospodje bodo postali absolutni gospodarji zadrug in njenega premoženja. To je tista tako zvana depolitizacija! Toda mi moramo z vso resnostjo svariti pred tako depolitizacijo. Slovenski kmetje iz cele Slovenije so skozi 165 let donášali svoje prispevke za Kmetijsko družbo in tako ustvarili njeno precejšnje današnje premoženje. Zato je premoženje Kmetijske družbe last vsakega slovenskega naroda. In le ves slovenski narod ima pravico, da po svojih zakonito izvoljenih zastopnikih odloča o usodi Kmetijske družbe. Nikačor pa nima te pravice par nezakonito izvoljenih zastopnikov slovenskih kmetovalcev.

Kajti niso še pozabljeni dogodki na zadnjem občnem zboru, kjer so sklepali o novih pravilih in volili glavni odbor nepravilno in protizakonito izvoljeni delegati. Pri raznih podružnicah so namreč volili delegate in bili celo izvoljeni kot delegati ljudje, ki niso bili nikdar pravi člani Kmetijske družbe in tudi po pravih nikdar niso mogli postati pravi člani. O vsem tem so bili na občnem zboru podani neizpodbitni dokazi, ki so bili tudi predloženi ministrstvu notranjih zadev. Takih nepravilnih članov je bilo okoli 1500, ki so volili okoli 40 delegatov, ki so odločilno spremenili razmerje glasov na občnem zboru in potvrdili izraz resnične volje članstva Kmetijske družbe. Zato je nedvomno, da so bili vsi sklepi občnega zbora neveljavni in da je neveljavno tudi vse delo glavnega odbora, ki je bil izvoljen na tem občnem zboru. Neveljavno je tudi vse, kar sklepa danes ta glavni odbor o reorganizaciji Kmetijske družbe. Preden se more kaj govoriti o tej stvari, se mora v interesu javnosti in radi koristi splošnosti zopet uvesti red in zakonitost v poslovanje Kmetijske družbe. —nik.

Seštevanje glasov

§ 13. Cl. 61 se menja in glasi: Na podlagi rezultata glavnih volivnih odborov predhodno ugotovi, katera državna lista je dobila največ glasov (relativno večino) s štejem vseh glasov, ki so jih dobili posamezni kandidati v vsej državi, ki so vezali svojo kandidacijo za to listo. Nato bo glavni volivni odbor potrdil za poslance vse one nosilce državnih kandidatnih list, ki so dobili preko 50.000 glasov v vsej državi. Za upravno področje Belgrada, Zemuna in Pančeva se bodo proglasili za poslance vsi trije kandidati iz one državne liste, ki je pri volitvah dobila relativno večino. Če pa se je za najmočnejšo državno kandidatno listo vezalo več skupin, vsaka s tremi kandidati, se bodo priznali za poslance vsi trije kandidati iz one skupine, ki je med njimi dobila relativno večino. Državna kandidatna lista, ki je dobila v državi največje število glasov, se bo dodelila trem petinam skupnega števila narodnih poslancev od onega števila, ki pride na vse banovine. Uloмки in okrogle petine se ne jemljejo v obzir pri treh petinah mandatov, ki pripadajo državnim kandidatnim listi.

Z največjim številom glasov se bodo razdelili sorazmerno številu, ki jim pripada, in sicer dravski banovini 16, savski banovini 43, vrbaski banovini 12, primorski banovini 13, drinski banovini 23, zetski banovini 19, donavski banovini 31, moravski banovini 24 in vardarski banovini 27. Ti mandati po banovinah se bodo razdelili po vrsti med okraje, ki so dobili največ glasov za vse kandidatne v okraju, v vezanih okrajih odnosno v sedežih banovin, ki so vezali svojo kandidacijo za najmočnejšo državno kandidatno listo, ki je dobila tri petine poslancev.

Glavni volivni odbor nato proglasi za narodne poslance one okrajne kandidatne iz okrajev, ki so med vsemi ostalimi kandidati iz tega okraja, ki so vezali svoje glasove na to volivno listo, dobili večino. V nadaljnjem govoru ta člen o potrditvi mandatov v mestih, ki volijo po dva poslance, in določa nadalje: Število mandatov, ki se preostane, pa se od skupnega števila mandatov odbije od treh petin mandatov, ki so pripadli najmočnejši državni listi in ki jih bo glavni volivni odbor razdelil takole: 1. Ako skupaj glasov iz vseh ostalih kandidatnih državnih list znaša manj od števila glasov kandidatne državne liste, ki je dobila večino, se bo ta ostanek razdelil med vse kandidatne državne liste po vsej državi, računajoč pri tem tudi listo, ki je dobila največje število glasov. Razdelitev tega števila mandatov se vrši tako, da se celokupno število mandatov razdeli na banovine v onem številu, ki jim pripada, in sicer: dravski 10, savski 28, vrbaski 8, primorski 8, drinski 15, zetski 13, donavski 20, moravski 16 in vardarski 18.

Razdelitev odvisnih mandatov

To število mandatov, ki se pripade vsaki posamezni banovini, bo razdeljeno med vse državne kandidatne liste v sorazmerju s številom glasov, ki so bili oddani v teh banovinah za vse okrajne kandidatne, vezane na posamezne državne kandidatne liste, na tale način: Število glasov, ki jih je skupno dobila vsaka državna kandidatna lista v posameznih banovinah, se deli s številom 2, 3 itd. in nazadnje s številom, ki odgovarja temu številu mandatov, ki se pripadajo banovinam. Od števila, dobljenega od take delitve, se vzame največje toliko, kolikor mandatov pripade posameznim banovinam, in napram tem številkam se razdeli število mandatov vsaki listi.

Kolikor se je teh števil vzelo iz vrst onih količnikov, dobljenih potem, ko se je število glasov one liste delilo z 2, 3 itd., toliko mandatov pripade tudi tej listi. Sorazmerno številu mandatov, ki pripade vsaki državni kandidatni listi, se bo delilo v teh banovinah okrajem ali vezanim okrajem odnosno mes om po moči skupka glasov vseh kandidatov, vezanih na dotično listo, ali samo onemu okraju, oziroma vezanemu okraju odnosno mestu, ki pri podelitvi dveh petin mandatov še ni dobilo nobenega poslanca. Glavni volivni odbor bo proglasil za narodne poslance one okrajne kandidatne vseh okrajev odnosno mest te liste, ki so med ostalimi kandidati za to listo dobili največje število glasov. Ako skupno število glasov vseh ostalih državnih kandidatnih list znaša več kot število glasov državne kandidatne liste, ki je dobila relativno večino, tedaj se državna kandidatna lista z največjim številom glasov pri razdelitvi tega ostanke ne jemlje v postev.

Razdelitev mandatov kakor tudi podeljevanje mandatov posameznim okrajnim kandidatim se vrši na isti način kakor pod 1, samo z razliko, da pri delitvi mandatov ni udeležena najmočnejša državna kandidatna lista. Če katera kandidatna lista za vse državo ni dobila niti onega števila glasov, kolikor je potrebno predlagateljem, se ji ne podeli noben mandat. Tudi se ne bo jemalo v postev število njenih glasov pri izračunavanju in enotvi pod 1 in 2. Če pa dobila dve najmočnejši kandidatni listi isto število glasov, bodo prihodnje nedeljo naknadne volitve, potem ko bo glavni volivni odbor ugotovil izid prvih volitev.

Seja vlade

Belgrad, 22. nov. AA. Danes od 16.30 do 17.15 se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedništvom predsednika vlade dr. Milana Sršića.

Znižanje dnevnice

Belgrad, 22. nov. Glede na potrebo po varčevanju je izdal ministrski svet novo uredbo o povrnitvi potnih in selitvenih stroškov ministrov in banov in drugih nameščenec civilnega reda. Dnevnice za potovanje banov in ministrov v mejah kraljevine Jugoslavije za 10%, v inozemstvu pa za 30 do 40%. Kilometraž se zniža za 20 do 40%, za prevoz po kopnem pa za 50 do 80%. Uredba o potnih in selitvenih odškodninah državnih nameščenec civilnega reda znižuje dnevnice za potovanje v mejah kraljevine Jugoslavije za 10%, v inozemstvu pa za 20%, ostale odškodnine pa za 10%.

Volitve v Belgiji

V znamenju kulturnega boja

Bruselj, 22. nov. Tako živahnega volivnega boja, kakor je sedanj, Belgija gotovo že dolgo ni videla. Parlament je bil razpuščen na zahtevo liberalcev, ki so od 1. 1927 bili stalno v koaliciji s katoličani, a so jim zadnje občinske volitve zbudile upanje, da bi pri takojšnjih parlamentarnih volitvah mogli utrditi svoje pozicije. Zakonodavna doba razpuščenega parlamenta bi bila potekla šele maja prihodnjega leta. Katoličani so poleg tega tudi želeli, da bi vlada vodila državo do tega časa. Da bi bila njihova volivna propaganda čim učinkovitejša, so liberalci takoj obodili gospodarski program vlade, v kateri so dotlej sami sodelovali, in vrgli vso odgovornost na današnjo krizo na katoličane. To je pač machiavelizem, ki ne bo ostal brez uspeha tudi pri belgijskem volivcu, čeprav je ta politično dobro izožen.

Zadnje občinske volitve, ki so se vršile pred 7 tedni, so pokazale precej močan sunek na levo

in prinese socializmom velik uspeh. Socialisti pač niso bili že dolgo na vladi in so z lahkoto agitirali proti katoliški in liberalni stranki, ki sta nosili vladno odgovornost v času izredne gospodarske stiske. Naravno je, da so socialisti zahtevali takojšen razpis parlamentarnih volitev, ker upajo, da bodo spričo rezultata občinskih volitev lahko utrdili poštojanke.

Katoličani se niso dosti ustavljali zahtevi po volitvah, zavedajo se svoje moči. Volitve bo vodila vlada katoličana Broqueville. Katoličani pojdejo samostojno na volitve, ker je koalicija z liberalci obstajala samo začasno in je bila namenjena samo za vlado. V resnici se liberalci čedalje bolj približujejo socialistom, s katerimi v nekaterih občinah že več časa sodelujejo; tako se je n. pr. v občinskem svetu v Anversu ustvaril takozvani kartel levice, in sicer med liberalci in socialisti.

Čedalje bolj se čuti pritisk frimasonskih lož, ki bi rado ustvarile skupno fronto liberalcev in socialistov proti belgijskemu katolicizmu. Socialisti so že itak proti konfesionalnim šolam in liberalci so na zadnjem kongresu kljub protestom zmernejših elementov sprejeli resolucijo, ki zahteva, da se ukine državna podpora katoliškim konfesionalnim šolam.

Volitvi boj zavzema tako značaj kulturnega boja. Katoličani kažejo v tej borbi izredno živahnost, ker so videli, da se je proti njim zavezalo vse, kar ni v njihovih vrstah. Njihov položaj ni prav lahek, ker obstoji v stranki več struj, tako socialistična in konservativna, nadalje se opazuje tudi plemenska tendence, kakor valonska in flamska. Kljub temu se je večina katoličanov odzvala pozivu za skupen nastop, ki ga je izdal sam episkopat. Prav in tega poziva je razvidno, kako velikega pomena so nedeljske volitve.

Školovska konferenca

Zagreb, 22. nov. Š. Školovska konferenca je trajala tudi danes. Do sedaj so odgovorili iz Zagreba škof dr. Bonifacij in nadškof dr. Šarič v soboto, v ponedeljek pa msgr. Budanovič. Danes sta odgovorila škof dr. Garič in pomožni škof dr. Tomažič.

Nemčija še vedno brez vlade

Hitler hoče diktaturo

Berlin, 22. nov. Ig. Državni tajnik Meisner je danes poslal Hitlerju odgovor na vprašanje, ki mu jih je Hitler včeraj stavil. Praktično imajo Hitlerjeva vprašanja ta smisel, ali se bo vladi pod Hitlerjevim vodstvom že vnaprej dala diktatorska oblast po členu 48 državne ustave. Kakor se čuje, je dr. Meisner odgovoril, da večinska vlada ni navezana na člen 48 ustave, ker svoje odredbe vedno lahko pusti skleniti ali potrditi po parlamentu. Hindenburgovo naročilo, ki ga je dal Hitlerju, pa meri na to, da sestavi Hitler večinsko vlado. Državni predsednik je svojo ponudbo Hitlerju navedel na gotove smernice. K temu se izjavlja v narodno-socialističnih krogih, da ne morejo jamčiti za pravico državnega predsednika, da bi on določil vojnega, in zunanjega ministra, kadar se ima sestaviti parlamentarna večina, ko posamezne stranke uveljavljajo svoje želje glede posameznih ministrskih mest. Imenovanje obeh navedenih ministrstev pa je bilo pri vseh vladah posebna predprava državnega predsednika.

Videti je, da se narodni socialisti prizadevajo znebiti se naročila za sestavo večinske vlade in da namesto tega delajo na to, da bi dosegli prezidialno vlado. Tako prezidialno vlado pod vodstvom Hitlerja pa smatra Hindenburg praktično za neizvedljivo, ker take vlade ne more voditi

Zagrebska borza

Kotiranje industrijskih delnic

Zagreb, 22. novembra. Z. Zagrebska borza je ponovno pričela trgovati z delnicami trgovskih in industrijskih podjetij, ki so na to pristala. Podjetja, ki so vpoševala prošnja zagrebske borze za kotiranje delnic, so sledeča: Narodna žumska industrija d. d., Zagreb, »Nasičkar«, Union des Usines et des Exploitations Forestières, S. H. Gutman, d. d., Drava d. d., Osijek, Hrv. slav. d. d. za ind. sladkorja, Osijek, Osješka železoličarna, Tvornica sladkorja, Veliki Bečkerek, Ekspertina in importna d. d., Zagreb, Isis d. d. za droge in kemikalije, Dubrovačka plovidba, Split, d. d. za cement Portland in Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana.

Poleg tega bodo kotirale na zagrebski borzi kakor preje Berger, d. d. za industrijo lesa, Zagreb, Dalmacija, tvornica cementa, Kaštel-Sućurac, Tovarna Penkala, d. d., Zagreb in Tipografija, d. d., Zagreb. Potemtakem bo kotiralo sedaj na zagrebski borzi 16 industrij, podjetij. Podjetja, ki niso pristala za kotiranje delnic, so naslednja: Slavake, Slavonija, Danica, Pivovarna Sarajevo, Pivovarna Union, Narodna mlinska, Tvornica vagonov v Brodu, Paromlin Union, Jadranska plovidba, Oceanica in Vevče.

Poleg večjega interesa med prisotnimi za tečajne same je bilo povpraševanje omejeno le na delnice Tvornice sladkorja Veliki Bečkerek, Drave,

Avstrija in Madjarska

Praga, 22. nov. Ig. Dočim so češki listi poročali o ozadju zadnjih potovanj Gombösa in dr. Dollfusa precej vznemirjeno, niso v uradnih češkoslovaških krogih dosti vznemirjeni. Dejstvo, da se je dr. Dollfuss odpeljal v Budimpešto v spremstvu ministra Jacončica na trgovsko-politična pogajanja, ne more biti vznemirljivo. Enostavna razlaga za to je ta, da minister dr. Dollfuss ni hotel prevzeti sam odgovornosti za nekatere odločitve. Da bi bile za tem kakor drugačne resne politične namere, ni mogoče uvideti. V enem delu časopisja objavljene kombinacije o bloku katoliških držav, kateremu bi pripadala tudi Bavarska in za katerim bi se skrivali legitimistični cilji, se smatrajo za smešne. Tudi se ne veruje resno v kakšno podonavske kombinacije. Češkoslovaška bo v najkrajšem času začela trgovsko-politična pogajanja z Madjarsko, kakor tudi z Avstrijo, ki se bodo vodile na enaki podlagi, kakor je sklenjena pogodba med Avstrijo in Madjarsko.

Belgrajske vesti

Belgrad, 22. nov. 1. Narodna skupščina je danes sprejela zakonski predlog o trgovinskem sporazumu med našo državo in Brazilijo in zakonski predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o zračni suhozemni poti in varnosti prometa na njih. Prihodnja seja bo jutri dopolnena.

Belgrad, 22. nov. 1. Iz poslankega kluba JRPD je izšel dr. Stefan Hadžić.

Angleški prestolni govor

London, 22. novembra. AA. Danes je angleški kralj, obdan od kraljice in drugih članov kraljevskega doma otvoril zimsko zasedanje angleškega parlamenta.

Kralj je v svoji prestolni besedi uvodoma omenil uspehe, dosegene na lozanski konferenci. Ti konferenci naj zdaj sledi svetovna gospodarska konferenca. Sklicalo jo bo Društvo narodov, sestala pa se bo v Londonu prihodnje leto.

Konferenca o znižanju in o omejitvi oboroževanja zdaj zaseda v Zenevi in vse človeštvo si je edino v tem, naj bi ta konferenca sklenila splošno razorožitev. Moji ministri in drugi člani obeh zbornic so zdaj na konferenci zastopnikov indijskih držav. Nadejamo se, da bo ta konferenca rodila konkretne predloge za nadaljnje ustavne izpopolnitve v Indiji. Pravkar sprejeti ukrepi za zaščito angleške industrije na domačih tržiščih in na prekomorskih trgih so ustvarili novo zaupanje v bodočnost. Moja vlada bo v tem pravcu nadaljevala. Naloga moje vlade bo, da doseže za kmetijstvo mesto, ki mu gre v splošnem gospodstvu naroda. Vlada bo nadalje predložila parlamentu zakonske načrte o brezposelnih podporah.

Lasne lekarne SUZOR-ja

Zagreb, 22. nov. Z. SUZOR je sklenil, da ustanovi svoje lastne lekarne. Proti temu sklepu se je najenergičnejše uprla zagrebska lekarniška zbornica, katere stališča pa SUZOR ni hotel osvojiti. On je že prišel z deli za otvoritev svoje lastne lekarne, ki bo v poslopuj SUZOR-ja v Mihanovičevi ulici. Na področju mesta Zagreba bo to že 35. lekarna.

Tudi Vi znate računati!

Največji del stroškov za razsvetljavo iz naša poraba toka. V razmerju s temi stroški, je cena žarnicam malenkostna. Žarnice slabše kakovosti so samo pri nakupu cenejše, a v pogledu porabe toka so one znatno dražje.

KUPUJTE TOREJ SAMO DOBRO EKONOMIČNO

TUNGSRAM

ŽARNICO!

Avstro-madžarska pogajanja

Avstrija, dvigni zastor

Nenadno potovanje avstrijskega zveznega kancelerja dr. Dollfusa v Budimpešto na nenapovedan sestanek z madžarskim predsednikom vlade Julijem Gombösom — dogodek, ki smo ga že v včerajšnji drugi izdaji »Slovenca« na široko komentirali, — je znova razburilo Evropo. Naša sosedna republika je res postala pravi enfant terrible za evropske diplomate, kajti odkar je sploh nastala in 1919 ob zibelki dobila krstno darilo 48 milijonov dolarjev od vesele, ni minilo skoroda nobeno leto brez kakšnega presenečenja iz Dunaja.

1921 se je Zveza narodov resno zavzela zato, da postavi Avstrijo na noge. Iz tega je nastal Loucheurjev načrt, sledila so pogajanja z banko Morgan 1922 in zopet nov sanacijski načrt 1923, ki je bil izveden od posebnega kuratorja dr. Zimmermanna, poslanega iz Nizozemske. Toda tudi to ni pomagalo, ker najdemo avstrijske zvezne kancelerje stalno na križpotih Evrope, 1927, jeseni 1928, na spomlad 1929, enkrat v Zenevi, nato v Parizu in v Londonu opisujejo žalostno stanje avstrijske republike, ki vodi naravnost in neizbežno v združitve v Nemčijo. Ta argument je stalno vžgal, če pa ni, potem je prišlo do kakšnih krvavih manifestacij na Dunaju, kjer so vedno nacionalisti zmagali. Žalovanje vladnih palač, podvigi Heimehvera, Starhemborgovi puči, vse to spada tukaj sem. Evropa je pod vtisom takih dokazov resnice vedno pomagala brez mrmranja, samo da bi preprečila, da bi se Avstrija priključila Nemčiji.

Ko je postal rajni dr. Schober v drugi avstrijski zvezni kanceljer, je, sledeč tradicijam, da se Avstrija za enkrat ne sme naslanjati na nikogar razun na Nemčijo in jemati denar od vsakogar pod prevelo, da mora sicer v obnem nemške države, dne 19. marca 1931 vrget bombo, ki je dvignila na noge vso Evropo. Naznanil je hladnokrvno, da sklene Avstrija carinsko zvezo v Nemčijo. Nola za nola je romala na Dunaj, državniški so dajali izjave, tisk se je razjarjeno zaril v to vprašanje, vse je govorilo in pisalo, plat zvona je udarjal in slednjič je avstrijski kanceler moral v Zenevo, kjer je dne 3. sept. 1932 pod težo prošnje in groženj slednjič velikodušno pristal na to, da žrtvuje zamisel vsenemške carinske zveze na oltar solidarnosti proti primerni odškodnini.

Nevarnost »Anschlusa« je bila odstranjena, toda še dolgo ne težave z Avstrijo. Sedaj čle so se začeli vsipati v praznino, ki jo je zapustila takorekoč ubita carinska zveza, najrazličnejši sanacijski načrti, kako bi se dalo Avstrijo rešiti skupno z drugimi srednjeevropskimi državami, ki so od prvega agrarnega sestanka v Sinaji septembra 1930 tudi že vpile po pomoč. December 1931 in januarij 1932 sta bila posvečena »diplomatskemu tipanju«, za katerim pa so se dali nedvoumno slutiti že razni politični interesi, ki so hoteli izrabiti avstrijsko revščino in bedo drugih držav v Podonavju za svoje lastne svrhe. Dva francoska ministra Flandin in Le Trocquer, trije madžarski državniški, Friedrich, Elemer Kantos in dr. Gratz, skupina italijanskih parlamentarcev in nešteto tujih političnih agentov je takrat »predelalo« Podonavje, vsak v službi svojega načrta. Koncem januarja so se pokazali prvi obrisi podonavskih načrtov: češkoslovaški, italijanski, francoski, nemški, vsak zgrajen na nujnosti, da se pomaga Avstriji na noge v okviru Podonavja. Takratni zvezni kanceler dr. Buresch je to tudi razumel in postal februarja 1932 svoj S. O. S. širom sveta: Avstrija je v skrajni sili, na pomoč! Tardieu, ki je takrat stal na čelu francoske

vlade, je takoj na to razodel svoj podonavski načrt, ki naj bi povezal med seboj samo podonavske države brez sodeležbe vesele. Francoski predlog je bil v naslednjih mesecih popolnoma raztrgan ter šel razcefebran od nasprotnih političnih kurzov počivati v arhive komisije za panevropsko zblizanje, kjer se nahajajo že tolikanj lepi načrti rajnega Aristida Brianda. Da jih bo več tamkaj!

Eno pa je vendar le ostalo od te večmesečne borbe, ki je počila na dan z objavo Tardieujevega načrta in tisto eno se nahaja v memorandumu, ki ga je italijanska vlada poslala v Pariz že 8. marca kot odgovor na širokopotezne namene francoskega prvega ministra. V tem dokumentu, ki ni bil nikdar v celoti predan javnosti, namreč beremo razodejla, ki so neobhodno potrebna za razumevanje zunanje politike avstrijske republike in za pravilno ocenjevanje dr. Dollfussovega obiska pri predsedniku Gombösu v Budimpešti.

Italijanska vlada namreč pravi v tem memorandumu, da pozdravlja zamisel, da se hoče priti na pomoč Avstriji ter ostalim podonavskim državam in da je sama tozadevno že dosti razmišljevala. Toda njo v prvi vrsti brigata usodi Avstrije in Madjarske, s katerima je sklenila že več zelo koristnih pogodb, ki urejujejo kreditne odnose in v krepijo medsebojne trgovske zveze. Vse tri države, namreč Italija, Avstrija in Madjarska, tako se bere dalje v dokumentu, se medsebojno izpolnjujejo v mnogih važnih gospodarskih panogah, tako, da sta avstrijska in madjarska vlada izrecno izrazili iskreno željo, da naj se sodelovanje vrši in spopolnjuje v tem pravcu. Italijanska vlada je vzela to željo radostno na znanje, ker ima tudi ona isto trdno voljo, da imenovani razvoj pospešuje. Zelja in volja vseh treh držav sta tako trdni, da bodo sodelovanje na tem temelju izpeljale, četudi bi bile žrtve potrebne. Vse tri vlade — še vedno govori italijanski memorandum — so zaradi tega sklenile, da bodo takoj začele temeljito proučevati sredstva, s katerimi bi se dosedanje medsebojne pogodbe dale izpopolniti in gospodarske zveze med Italijo, Avstrijo in Madjarsko tako razširili, da bi obe imenovani podonavski državi v resnici imele dejanske koristi in se rešili iz svojega sedanjega položaja. Tukaj se lahko za enkrat ustavimo.

Takšen je bil torej mednarodnopolitični položaj, v katerem se je nahajala Avstrija 8. marca letošnjega leta. Kaj torej dela dr. Dollfuss pri Gombösu, ki se je pravkar vrnil iz Rima?

Sedaj je samo še vprašanje, če naša severna sosedna samo nadaljuje svojo desetletno taktiko in hoče pritisniti na svoje dosedanje bankirje, da ji pomagajo izdatno, ker bi v nasprotnem slučaju morala pasti kot žrtev italijanskih ambicij v srednji Evropi (Italijanske ambicije, ki se ujemajo z nemškimi), ali pa se je zvezni kanceler dr. Dollfuss definitivno odločil, da vstopi v politično trilogijo, ki jo je zasnovala Italija. Mi bi samo to radi vedeli. Ali bi ne kazalo, v interesu čistega političnega očiščenja, da Avstrija dvigne zastor, saj se nikdo ne bo vstrašil, če se bo jasno videlo, kar se sedaj sluti, da sta za zastorom v objemu avstrijski in italijanski narod? Potem bo vsaj neprestanih presenečenj konec!

Dunajska vremenska napoved: Kratko oblačno, megleno in deževno.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno, megleno in deževno.

Nov kabinet?

Vlada, ki naj bi jo Hitler sestavil, bi imela po vestih iz Hitlerjevega generalnega štaba to-le efiko: državni kanceler Hitler, notranje zadeve Strasser, pravosodje Frick, državna bramba Schleicher, zunanje ministstvo von Neurath, finance Schacht, gospodarstvo Fritz Thyssen, letalstvo Goring — druge resore pa bi dobili centrumaši in nacionalci.

osješke sladkorne tovarne, cemetne tvornice Split, Dubrovačke paroplovbe, Trboveljske in Tipografije. Ponudba je bila slabejša in so se nudile le delnice Guttmana, Osješke sladkorne tovarne, Dubrovačke in Trboveljske. Vsi ostali papirji so bili brez interesa in zaključeni so bili samo papirji osješke sladkorne tovarne in Trboveljske.

V tečajih je bila razlika v primeri z lanskim letom posebno pri delnicah Velikobelečkereške sladkorne tovarne, Dubrovačke, Trboveljske in Drave, dočim so razlike tečajev Dalmacije, Guttmana, osješke sladkorne tvornice in Isisa mnogo nižje in celo neznatni. Pričakovati pa je treba še nadaljnega razvoja v tečajih.

Slika današnjih tečajev na zagrebski borzi je naslednja: Guttmann nominalne delnice 200, sedanj tečaj 110 blago (tečaj dne 23. oktobra 1931 110—120), Drava nominalne 50 Din, 120 denar (zadnji tečaj lani 185 denar), Osješka sladkorna tovarna nominalne 75 Din 128—185, zaključek 180 (zadnji tečaj lani 160—170, zaključek 160), Split nominalne 200, tečaj 150 denar, sladkorna tovarna Veliki Bečkerek nominalne 150 Din 600 den, Isis nominalne 50 Din tečaj 20—35, Dubrovačka nominalne 125 Din 120—130 (zadnji tečaj lani 240—250, zaključek 240), Trboveljska nominalne 200 Din 140—150, zaključek 150 (zadnji tečaj lani 200—215), Tipografija nominalne 100 Din, tečaj 100 denar.

Prihod bolgarskih časnikarjev

Ljubljana, 22. novembra. Z vlakom ob 19.16 so prispeli iz Trsta bolgarski časnikarji, ki se vračajo s študijskega potovanja po Italiji. To so glavni uredniki ali ravnatelji glavnih bolgarskih listov, in sicer: gg. Rumenev (Zaria), Krapčev (Zora), Tadev (Utroj), dr. Penčev (Zname in predsednik časnikarskega društva), Antonov (La Bulgaria), Baluče (Vreme), Bajadžijev (Slob. Reč), Kozuharev (Slovo), Rizov (Nezavisnost), Pavlov (Dem. Zgovor) in Kazasov (Izgrej). Na postaji so jih pozdravili za »Slovenca« dr. Lojze Berce, za »Jutro« gosp. Ravljen, za Presbiero gosp. Zobeč in za Avalo dr. Birsu. V imenu novinarskega društva so jim ponudili kozarec vina v restavraciji. Gostje so bili dobro razpoloženi. Povedali so, da si v teku triletnega bivanja v Italiji niso mogli ustvariti jasne slike o političnem položaju. Bili so v advenciji pri sv. očetu in pri Mussoliniju. Ob 20 so se odpeljali proti Zagrebu, kjer jih pričakujejo hrvaški časnikarji. V Belgradu se ustavijo štiri ure. V Jugoslaviji se bodo pomudili več časa, ko prispejo — kakor so objavili — na poseben obisk. Želimo jim srečno pot!

Vozni listki v Italijo

Belgrad, 22. nov. AA. Z veljavo od 1. decembra se bo v jugoslovansko-italijanskem prometu potnikov, prtljage in ekspresnih pošilk plačevala vozna cena za odpravo potnikov iz Jugoslavije na italijanske proge v lirah, pri odpravi potnikov iz Italije na jugoslovanske proge pa v dinarjih. Blagajne bodo zaračunale lire po železniških tečajih.

Svinjska kuga iz Karlovca

Z Dolenjskega.

V Ljubljani se je na klavnici pri prašičkih, ki so bili pripeljani iz Hrvaške in uradno po državnih in mestnih živinozdravnikih pregledani, pojavila huda, nevarna kuga — na parkljih. Izdane so najstrožje navedbe:

Na mitnici se morajo devlji umivati, semnji so bili prepovedani, dvorce v okolici preiskujejo, čeprav niso našli nobenega slučaja.

in vendar so se v soboto pripeljali iz okuženega Karlovca novi transporti prašičev v Ljubljano! Ali za Karlovce niso postavili in imajo prašiči od tam res posebne pravice. Iz Karlovca je pred kratkim pripeljal mesar prašiče v neki kraj, ki spravi v hlev pri dobrem, usmiljenem gospodarju. Zanesel pa mu je bolezen, vse, popreje zdrave živali so gospodarju poginile. In vendar je vse tiho, v Karlovcu se mirno vršijo semnji vsak petek in mesarji hodijo tja ponje in nam kugo vozijo domov. Naši kmetje pa propadajo, ker se za nizko ceno ne morejo živali prodati.

Neumljivo je, kako je kuga prišla v Ljubljano. Vsa kuga se mora po uradnem živinozdravniku natančno pregledati. Kako je torej prišla kuga v klavnico? Poročali so, da je bila bolezen v prvem začetku. To je najbrž zmotno, na deželi slišimo, da je mesar že davno pred uradnim živinozdravnikom opazil, da so prašiču parklji odpadli in je pritisnil pri prodajalcu znatno na ceno. Kako se pregledujejo prašiči iz Hrvaške?

Za naše gospodarstvo je bistveno vprašanje, zakaj se popolnoma ne prepove uvoz iz takih okuženih krajev. Naši kmetje trpe milijonsko škodo, ker jih nobeden ne brani.

Prav v zadnjem času je nekdo vprašal na pristojnem mestu. Kako naj prašiče pripelje v Ljubljano, ko bo stroga zapora minila. Reklo se mu je: vagon narečite in uradni živinozdravnik naj pregleda živali. Kaj pravite, ali ni to tisti cilj, ki se hoče doseči?

Znano je, da se večina prašičev pripelje v avtih

v Ljubljano. To je umljivo. Mesar gre zjutraj od doma, stebta, plača, ob 10 dopoldne, že isti dan, so prašiči v klavnici. Kmetu je ustrege, sebi je pomagal. — Če jih ne da na železnico, mora zelo drago plačati živinozdravnik, dovoz z glavne postaje v klavnico, in dobi prašiče šele drugi dan ob 11 v klavnico. Seveda pri avtih odpadejo stroški za ogled. Zdaj naj bi pa zato vsak avto moral pregledati živinozdravnik. Kaj pravite, ali ni to neumljivo?

Vse gospodarski promet in napredek naj se zaradi nekaterih gospodov ustavi? Naš kmet, ki tako težko živi, naj še težje prodaja svojo živino? Zdi se, kakor bi ta kuga dala zaželjeni povod, da se izpelje ta srčna želja. Roke proč! Nikdar!

Mi nasvetujemo čisto priprost in gotov pripomoček, da se kuga zatne: prepove naj se vsak uvoz iz Banata, Bosne in Hrvaške. Saj bodo Ljubljanci veselili, če bodo uživali zdravo meso in mast naših prašičev, mesto tuje kuge.

Se eno vprašanje? Ali bodo mogli naši kmetje zadosti prašičev za Ljubljano izrečiti? Prav lahko zalagamo vso Slovenijo, le malo bolj naj se gleda na korist domačega človeka, posebno kmeta. —

Svinjska kuga se širi po Sremu

Zemun, 22. novembra.

Svinjska kuga, svinovka in na parkljih, se vedno bolj širi bodisi v Zemunu, kakor tudi po bližnji okolici. Zaradi tega je mestna občina izdala naredbo, s katero je prepovedana vsa trgovina s svinjama. Od te prepovedi so izvzeti le mesarji, ki pa morajo vse svinje dati pregledati živinozdravniški komisiji. V okuženo ozemlje je iz sosednih krajev prepovedano uvažati vsakršno klavno živino. Načelnik veterinarskega oddelka v Novem Sadu je odredil, da se sme mesto Zemun preskrbovati s klavno živino edino iz že okuženih občin.

Ponesrečen cestni rop

Vlom v Cerknici.

Cerknica, 21. nov. 1932.

Težka kriza se tudi pri nas močno pozna. Radi tega si hočejo nekateri pomagati do denarja tudi na prepovedan način. To nam izpričujeta posebno naslednja dva dogodka:

Cerkniški lesni trgovec M. J., je šel po svojih trgovskih opravkih z vozom in konjem proti Kočevju. Na cesti, ki pelje iz vasi Travnik proti vasi Draga, gre pot skozi gozd, sta nenadoma iz grmovja skočila dva maskirana možka. Eden je skočil h konju, drugi pa na voz in zaklical: »Denar!« Načuden ima na svojih potovanjih skoro vedno seboj orožje. Tako je s par strelji odgnal vsiljiva

napadalca. Gospod M. J. je imel seboj čez 20.000 Din in bi bil, ako bi se napad posrečil, precej masten plen.

Drugi dogodek pa se je zgodil v Cerknici sami. Cerkniški špecerijski trgovec g. Lavrenčič Ljotze ima precej veliko trgovino. Ko je v nedeljo zjutraj vajenec odprl trgovski lokal, je opazil po lokalu velik nered. Poklical je gospodarja, ki je ugotovil, da so mu vlomilci odnesli nekaj tisočakov in nekaj blaga. Vlomilci so prišli v trgovino na prav poseben način. Na podstrešje so predrl strop in so tako prišli v prvo nadstropje, od tu pa v trgovino. Vlom je naznanjen orožnikom.

Velik požar v Plevlju

Listi poročajo iz Plevlja, da je tam 19. novembra ob eni ponoči nemadno izbruhnil požar v pekarni Osmana Kazasa. Kdor ve, kako so stara turška mesta in mesteca v Sandžaku zgrajena, hišice po večini lesene, tesno pritisnjene druga k drugi, ta bo razumel, da se je ogenj razširil z bliskovito naglico. Ker v teh krajih nimajo organiziranih gasilnih društev, je bilo še mnogo težje ogenj ugasiti. Policija, ko je izvedela za požar, je s strelji iz pušk alarmirala prebivalstvo, ki je ob tem času že vse mirno spal. Med tem ni minilo niti pol ure, in že je bilo v plamenu 10 trgovin na čaršiji in tri pekarnice.

Na pogorišče je takoj prihitela velika množica meščanov, ki so s pomočjo policije skušali gasiti ali pa vsaj preprečiti, da se ogenj ne bi razširil še na druge dele mesta. Množica teh gasilcev pa je imela na razpolago samo majhno brizgalko, ki je brezupno metala vodo v ogromne plamene in je bilo njeno delo popolnoma brez uspeha. Prebivalci so v škafih nosili vodo iz bližnjega potoka Breznice ter z njo gasili. Vendar vse to ni nič pomagalo. Plameni so se vedno bolj širili. Ljudje pa so obupno reševali, kar se je rešiti dalo ter iz sosednih ogroženih hiš nosili svoje revno pohištvo med jokom žena in otrok ter bolnikov. Nesreča bi bila vsekakor katastrofalna, ko bi ob treh zjutraj ne prihitelo na pogorišče iz vojaškega taborišča vojaštvo, ki je pod vodstvom svojih častnikov na najbolj energičen način začelo sistematično gasiti. Iz vojaškega taborišča so pripeljali tudi veliko brizgalko, ki je z njeno pomočjo bilo mogoče ogenj omejiti. Na pogorišče je prišel poveljnik mesta polkovnik Karel Dolenc, ki se je sam z največjo odločnostjo in preudarnostjo lotil dela ter se mu je končno posrečilo požar v glavnem ugasiti.

Ob 4 zjutraj je bil požar ugasen. V treh ulicah so zgorle vse hiše in hišice z vsemi trgovinami in delavnicami. Škoda je tem večja, ker ni bilo nič zavarovano. Vsaka zavarovalnica se namreč brani zavarovati taka poslopja, ki se jih ogenj tako rad prime. Nekaterim trgovcem in obrtnikom je zgorelo vse imetje, nekaterim je poleg blaga in po-

slopja zgorel tudi ves prihranjeni denar, katerega so hranili doma.

Kljub temu, da je bil ogenj v zgodnjih jutranjih urah že ugasen, je popoldne ob štirih na pogorišču še vedno tiho. Ta požar je eden največjih, kar jih je v teku mnogo let prizadelo mesto Plevlje.

Zasluzeno odlikovanje pogumnega rešitelja

Vevče, 22. novembra.

V sredo ob 3 popoldne bo v Vevčah v tvorniški restavraciji intima slavnost, kjer bo odlikovan g. Ocvirk Henrik, delovodja v vevški papirnici, z najvišjim odlikovanjem za svoje junaštvo pri reševanju potapljalčevih se ljudi. Odlikovanje mu bo izročil g. okrajni glavar. Slavnosti se udeležijo generalni ravnatelj vevške papirnice g. dr. Ciril Pavlin in celokupno vevško uradništvo in zastopstvo delavcev.

Kakor znano, je odlikovanec g. Ocvirk lansko zimo pri delu žične železnice čez Ljubljano rešil iz naraslih valov Ljubljaničice potapljalčevega se delavca.

Dasiravno v smrtni nevarnosti je pri 15 stopinjah mraza brez pomisleka skočil v valove in ga otel gotove smrti. Tudi letos je pri kopanju v pet metrov globoki vodi neko deklico otel smrti. V teku šestih let je potegnil iz vode in otel smrti 6 ponesrečencev.

Zato je to odlikovanje res zaslužno, in naš list je že tedaj naglasil, da mu zasluži odlikovanje. — Gospod Ocvirk je v poletnih mesecih vedno ob vodi, da je tako v slučaju nesreče takoj na mestu. Pa tudi kopalec uči, kako naj ravna ob nesrečah, ker je izvežban kopalec in mojster v plavanju. Ne samo v Vevči in tvorni. delavstvo, tudi občani se ob tem odlikovanju pridružujemo čestitkam in ključemo: Bog živi!

Jože Premrov:

Med Slovenci v Nemčiji

Ko sem se lani poslavljaj od nepozabne Westfalije in Porenja, kjer že nad petdeset let žive in umirajo naši bratje in sestre, si nisem mogel misliti, da mi bo še kdaj mogoče priti v te kraje in poslušati — daleč od domovine — našo besedo in pesem. Pa sreča, hvala Bogu, mi je bila tudi letos mila! Zopet sem imel priliko videti in občudovati veličastno dolino Rena, ponosni »die Wacht am Rhein«, poslušati melodijo znane pesmi: »Ich weiß nicht, was soll es bedeuten, daß ich so traurig bin...« (Lorely) in stopiti v mogočno katedralo sv. Treh kraljev v Kölnu, kamor so nekoč romali naši pradedje. Dva meseca sem opazoval življenje in vrvenje živahnega Porenja in mirnega Westfalca. Precej dobro sem spoznal prvega, dočim se mi pri drugem ni povsem posrečilo, saj pravi odgovor: »Če hočeš spoznati pristnega Westfalca, moraš pojesti z njim vrečo soli.« Kljub temu so se mi pravi Westfalci tako priljubili, da sem se kar težko ločil od njih. Često sem se ustavil tudi med našimi rojaki, da bi spoznal njih razmere in povedal domovini, naj ima več ljubezni in razumevanja za to našo kri, ki živi in umira skoro pozabljena v tujini.

Sedaj, ko gledam v duhu nazaj v Porenje in Westfalijo, se mi toži po številnih znanih. Cipreina vejica, ki sem jo odtrgal na vrtu gradu Rüschhausu blizu Münstra, kjer je živila in pela največja westfalska pesnica Annetta Droste Hülshoff, stih pesnika Weberja, ki je na mojstrski način opisal Westfalca v znani »Dreizehnlinden«, mi večkrat bude lepe spomine na dneve, ki sem jih tam preživel. Ne čudim se, da se je to gostoljubno in zavedno katoliško ljudstvo takoj priključilo tudi na-

šemu rajnemu dr. J. E. Kreku, ko je pred 33 leti toč potoval, delal, organiziral in bodril naše rojake, kakor nam to plastično popisuje v svojih sloviti »Westfalskih pismih«.

Tedaj, ko je dr. Krek potoval po Westfaliji in Porenju, je bilo tam precej drugače kakor je danes. Ni bilo še tako številnih in ogromnih mest, ne toliko tovarn in delavcev, pa kljub temu so bili zlati časi za delodajalca in delojemalca. Kaj čuda, da je tudi naš človek pihel tja, da bi podprl ali rešil dom propada. Danes je tam precej drugače. Od Düsseldorfa pa gori do Hamma (ca. 200 km razdalje) je eno samo veliko mesto, posejano z številnimi dimniki in tovarnami. Srce tega ogromnega in razsežnega velenja je Essen. Tu se razprostirajo znane Kruppove tovarne, kjer je bilo pred nekaj leti zaposlenih do 100.000 delavcev, danes le še 20.000. Človek kar strmi, ko se vozi skozi to ogromno velenje in gleda te tovarne, zlasti Kruppovo kraljestvo! Danes po veliki večini tovarne počivajo, ogromnega števila brezposelnih proletarcev pa se polasča, skoro bi dejal, obup... Med to brezposelnost maso žive tudi naši rojaki v trdi borbi za vsakdanji kruh.

Dr. Krek je dobro vedel, kako usodno je za naše rojake, če so odrezani od domovine in prepuščeni samim sebi. Srce mu ni mirovalo tako dolgo, dokler ni zapustil domovine in odšel med naše izselence, da bi jih obvaroval pred tujim vplivom. Vesel je bil, ko je videl, da se celo nemški duhovniki zanimajo za naše rojake. Antono Floren, vikar v Börnig-Sodingenu, ki je prvi začel delovati med Slovenci, je sprožil misel, naj bi prišli pastirski slovenski duhovniki. Tedaj je dr. Krek zapisal: »Bože moj! Za Afriko, pravijo, se jih napravljajo izmed nas več v misije. Za naše vlastne ljudi pa je treba, da tujec prosi. V tem oziru se mora preduragati. Bog da vsem zamorec milost

izpreobrnjenja, a preje nego zanje smo pa dolžni pomagati svojim rojakom. To zahteva red krščanske ljubezni.« — Delavcem dr. Kreku se je kmalu posrečilo, da je organiziral naše rojake v verskem, prosvetnem in narodnem oziru. Ne morem trditi, da se uspehi Krekovega dela še sedaj poznajo, to pa lahko rečem, da se ga starejši ljudje še dobro spominjajo in vedo marsikaj zanimivega povedati o njem. Zato, da so imele omenjene besede dr. Kreka tako malo, ali pa skoro nič, odziva v domovini. Na te naše rojake je domovina čisto pozabila. Vedno so prosili in še sedaj prosijo za slovenskega duhovnika, pa ga še sedaj nimajo. Da niso že popolnoma izginili v tujem morju, se imamo zahvaliti v prvi vrsti nekaterim idealnim nemškim duhovnikom, ki so veliko delali in še delajo, da se ohrani naš življenjski dober v verskem in narodnem oziru. To delo in uspehi se še danes dobro poznajo med Slovenci. Sedaj je velika nevarnost za mladino. Ta je, skoro bi rekel, za našo domovino v narodnem oziru izgubljena. Le redki so otroci, ki vsaj malo razumejo našo govorico. Sedaj so, veaj po nekaterih krajih ustanovljene zasilne slovenske sole, pa to so sole le bolj po imenu. Vidnih uspehov ne bo, če ostane pri tem. Treba bi bilo, da bi država poslala tja kvalificirane moči, ki bi imele smisel in pa veselje za to težavno delo. Zdi se mi, da bi tu zmogle še največ naše učiteljice-redovnice kakor delajo med Poljaki v Nemčiji.

Marsikaj bi se še lahko rešilo, pa kaj poma, ko imamo tako malo razumevanja za delo med izselenci. Vem, da je to delo težavno, pa idealni ljudje bi ga z uspehom zmogli. Pomislimo samo, da so Slovenci v Porenju in Westfaliji naseljeni na ca. 100 krajih-kolonijah. Vseh je danes ca. 50.000, kar je ugotovil bivši izseljeniški komisar gosp. Deželic.

Kjerkoli sem se ustavil med Slovenci, povsod

Schichtov
RADION
pere sam!

Beli lepše
nego solnce.

Uroš Prevorsek

Ta mladi nadarjeni konservatorist je gotovo najzanimivejši solist, ki nastopi dne 1. decembra na častnikarskem koncertu, ker je star šele 17 let in maturant klasične gimnazije v Ljubljani. Ze kot otrok je kazal največje veselje za glasbo, a violine se je pričel učiti kot 7 letni deček, kot 12 letni fant pa je že nastopil pri raznih akademijah, kjer je vzbujal splošno pozornost. Vse svoje proste ure je posvečal violini, dasi je že vedel, da je violina instrument, ki ne pozna mej znanja in popolnosti. Kot gimnazijec se je vpisal na konservatorij, kjer mu je ves čas učitelj mojster g. prof. Jan Slars. Ze pred 5 leti se je mladi virtuos z uspehom pojavil tudi na odru Filharmonije. Od takrat je mladenič redno nastopal na javnih produkcijah našega konservatorija in drugih pomembnih akademijah, kjer so spadale njegove točke vedno med najpomembnejše vsega programa. Dasi še tako mlad, nastopa vedno s skladbami, ki jih igrajo le najboljši violini. Čudno pri tem talentiranem mladeniču pa je to, kako si je mogel pri teh letih tako visoko povzpeti, ko študira vendar tudi gimnazijo in mora letos maturirati. Violina zahteva neumornih vaj in študija, poleg nje se je pa posvetil tudi drugim glasbenim študijem in študira kompozicijo, instrumentacijo in dirigentstvo, seveda pa sodeluje tudi pri konservatorijskem orkestru. Čeprav žrtvuje samo obisku glasbenih študij nad 24 ur na teden, vendar zmaguje tudi svoje gimnazijske študije z dobrim uspehom. Vidimo, da je mogoče idealnim fantom tudi na naših šolah posvetiti se drugim predmetom, kar posebno dokazuje naša klasična gimnazija. Z vsa hvalo moramo omeniti, da dijaki na tej vzorni gimnaziji prirejajo redno akademije, razen tega pa izdajajo tudi kulturne mesečnik »Zarc«, kjer se vzgaja mnogo nadobudnih literatov in pesnikov. Spominjamo samo ekskurzijo teh idealnih mladeničev na Koroško, kjer so pod vodstvom svojega profesorja 14 dni prirejali koncerte, predstave in predavanja ter navezali najožje stike s koroškimi slovenskimi dijaki, zlasti pa se priljubili pri koroških Slovencih s svojo prekrasno pesmijo. Največje uspehe je med Korošci želel Uroš Prevorsek, ki jim je brez besedi z violino povedal vse, kar imamo povedati svojim bratom v neosvojeni

Koroški, z navdušenjem so mu pa prirejali prave ovacije tudi Nemci.

Prepričani smo, da bodo vsi prijatelji mladine in glasbe prihiteli pogledat tega mladega umetnika na častnikarski koncert dne 1. decembra, kjer bo gotovo doživel največji dosežani svoj uspeh.

Se en most čez Donavo

Belgrad, nov.

Iz Romunije je prispela vest, da je na vidiku nova trasa donavskega mostu, in sicer trasa, ki bi vezala Romunijo z Bolgarijo in po njej Balkan. Romunski poslanik v bolgarski prestolici je namreč nedavno ravno o tej stvari razpravljaj s predsednikom bolgarske vlade. Čisto razumljivo je, da je potek dogodkov živo zasledoval pred vsem romunski tisk in da je o problemu vestransko razpravljaj. Mislim, da se še vsi spominjajo nedavnih načrtov in pogajanj iz zadnjih let med našo državo in Romunijo, ki naj bi privedla v gradnji donavskega mostu med Jugoslavijo in Romunijo. Most bi se zgradil ali med Turn Severinow in Kladovom, ali pa med Ciganešem in Brzo Palanko. Podrtati je treba, da je most med Jugoslavijo in Romunijo že stara ideja politikov obeh držav in da so se pogajanja v tej smeri vršila med romunsko in srbsko vlado še pred svetovno vojno.

Zanimivo je, da romunski tisk forsirano in čisto odkrito zahteva, da je že čas dokončno rešiti problem zveze Romunije z Balkanom in s tem donavskoga mostu. Pasti mora odločitev, kateri most bi bil prikladnejši in ugodnejši, ali med Jugoslavijo in Romunijo, ali oni, ki bi ležal niže na Donavi in vezal Romunijo in Bolgarijo, katerima je reka Donava v precejšnji svoji dolžini država meja. Priista tega drugega projekta (da se gradi most med Romunijo in Bolgarijo) podrtujejo pomen izhoda Poljske na vzhod in postavljajo mednarodno linijo: Gdansk—Varšava—Bukarešt—Sotija Solin, ali krajše povedano: Baltičsko morje—Egejsko morje. Potrbnosti te zveze ni mogoče tajiti. Vendar vstaja tu vprašanje zveze proti zahodu — v predvsem izhoda na Jadransko morje. Jugoslavija in Bolgarija imata razne razloge, ki podpirajo graditev mostu na enem in drugem mestu.

Ob tej priliki naj omenim, da je bolgarska vlada sklenila, da naj se sestavi posebna komisija romunskih in bolgarskih delegatov, ki bi to vprašanje detaljno proučila in našla primerno rešitev. Predsednik bolgarskih delegatov g. Lazarov je pred dnevi dal v tem oziru zanimivo izjavo, v kateri med drugim poudarja, da naj Donava ne loči Bolgarije in Romunije, ampak naj ju nasprotno, veže med seboj. Omenil je letnice 1881, 1909 in 1914, ko so se že vršila pogajanja v tej smeri med obema sosednjima državama. Po njegovi izjavi se tudi Zveza narodov ogreva za romunsko-bolgarski in ne za jugoslovansko-romunski projekt, ker bi rada videla ugodno zvezo med Romunijo in Bolgarijo. Ker se bo problem rešil, se ni mogoče vedeti. Ali bo sploh zmagal bolgarski projekt? Sicer pa podrobnosti še niso znane. Svar in rešitev vprašanja pa je vsekakor posebnega pomena za naše narodno gospodarstvo.

Poseben davek za pomoč brezposelnim

Mesto Senta se silno trudi, da bi pozimi moglo prehraniti svoje brezposelne, katerih je v Senti zelo veliko. Da bi bila pomoč brezposelnim čim bolj zagotovljena in tem večja, je mestni zastop v nedeljo soglasno sklenil, z novim davkom obdavčiti vse meščane. Dohodki iz te nove davčne pojdejo le za podporo brezposelnim.

ZIMSKE SUKNJE

in vsa druga oblačila v največji izbiri
J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

sem videl in občutil, da imajo naši rojaki razumevanje za to narodno stvar. Radi bi delali, a brez naše pomoči ne gre. Društva, kjer se je vedno gojilo narodno in prosvetno delo, hirajo in razpadajo. Zelo močno društvo sem videl v Gladbecku. Tu se vidijo krasni uspehi našega prijatelja gosp. vikarja Tensunderna, ki je 16 let z neumorno delavnostjo in vztrajnostjo delal za prospek naših rojakov in katere vedno obiskuje, čeprav je oddaljen od njih 92 km. Kako spoštujejo in ljubijo naši rojaki gosp. vikarja, mi ni treba popisovati, ker vsi dobro vemo, kar je za westfalske Slovence gosp. vikar Tensundern, to je za Slovence v Porenju gosp. rektor Hegenkätter iz Ossenberga. Tudi on si je popolnoma ovojil srca naših rojakov in z očetovsko ljubeznijo še vedno deluje in skrbi za nje. Obema moramo biti iz srca hvaležni.

Ko sem se vozil iz Hamburga v Berlin, sem našel na poljskega visokošolca iz Varšave, ki se je vračal od poljskih izselencev v Nemčiji. V prijazen razgovoru mi je pripovedoval, koliko poljska država žrtvuje za svojo kri v tujini. Mene je bilo sram, ko mi je pripovedoval, da je dobil v Nemčiji naše ljudi, ki niso imeli niti pojma o naši domovini. Zatrjevali so mu, da so Avstrijci. Tudi meni se je lansko leto primerilo, da so me spraševali, kako je kaj v Avstriji.

Zganimo se že enkrat in priskočimo na pomoč našim bratom in sestram v tujini! Pošljimo jih vsaj enega duhovnika in pa dobre slovenske knjige in časopise, ki jih tako pogrešajo. Ne pustimo, da bi nam ta kri utonila v tujem morju in zamrla med njimi naša beseda in pesem! Posnemajmo državo, zlasti Poljsko! Delajmo tako, kakor pravi pesem, ki sem jo čisto čul v Nemčiji: »Wir halten fest und treu zusammen!«

Ljubljanske vesti:

Proti nasilnim beračem
in delomržnežem

Mestna občina Ljubljana, oziroma njen socialno politični urad prejema od raznih strani pritožbe o nasilnih beračih in delomržnežih, ki na razne načine, z zvijačo, včasih celo z grožnjami, skušajo izsiliti od ljubljanskega prebivalstva denar.

Dnevno se sliši o surovem obnašanju teh ljudi, da zametujejo podarjeno jim hrano, odklanjajo delo, ali pa celo prihajajo v pianem stanju v stanovanja in trgovine. Da bi onemogočili ali vsaj omejili še v bodoče take primere, se ljubljansko prebivalstvo pozivlja, da tudi ono s svoje strani pripomore, da se taki primeri ne bodo več dogajali, in sicer na način, da zahteva od vsakega, ki pride v hišo ali javni lokal, da pokaže delavsko knjižico ali pa kakšno drugo legitimacijo. Iz delavske knjižice je popolnoma jasno razvidno, kdo je prosllec, kam je pristojen in koliko časa je brez posla. Zahtevajte delavske knjižice in prijavljajte vse primere surovega postopanja ali odklanjanja dela so-

cijalno-političnemu uradu, Mestni dom, kjer so vodi točna evidenca vseh, ki iščejo podporo v Ljubljani. Obenem se bo zaprosila tudi policija, da bo ukrenila najstrožje mere proti vsem takim delomržnežem in nasilnežem.

Mestni socialno politični urad je uvedel tudi letos širokopotezno akcijo za omiljenje težke socialne krize in je apeliral na vse prebivalstvo, da prisloži z denarnimi ali drugimi prispevki na pomoč. Ljubljanski občani se kakor vsako leto z vso poštvalostjo, kljub težki gospodarski krizi odzivljajo pozivu mestne občine in ravno zato je potrebna stroga kontrola, da bodo vsi ti žrtvovani prispevki res prišli v roke potrebnim in delavljim, ter onim, ki niso po svoji lastni krivdi zašli v bedo. Skupno delo, skupne žrtve za odpopmo bede in skupne borbe proti izkoriščevalcem javne in zasebne dobrodelnosti. To naj bo geslo nas vseh!

Kaj bo danes?

Drama: »Strast pod bresčjo«. Red sreda.
Opera: »Manon«. Red D.
Kino Kodeljevo: Ob 8 »Lov za morilcem«.
Predavalnica mineraloškega inštituta: Predavanje g. Antona Lapa o sobnih rastlinah, ki cveto pozimi. Ob pol 19.

Prvi glasbeni večer je posvečen skladatelju Jakobu Aljažu. Uvodno besedo govori dr. Franc Kimovec, nakar poudari moški in mešani zbor »Sogec izključno Aljažev skladbe: 1. Divna noč, 2. Dneva nam pripelji zar, 3. Slovan na dan, 4. Oj Triglav moj dom, 5. Občutki, 6. Zaostali plitvi, 7. Sirota, 8. Perlenik. Radi nizke vstopnine je omogočeno vsakemu, da posluša skladbe Aljaža. Vstopnina sedeži 3 Din, stojalcem 2 Din, za dijakke 1 Din. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva 5. Koncert bo danes ob 20 v verandni dvorani hotela Union. Vljudno vabimo zlasti pevec in pevke ljubljanskih zborov, da s svojo navzočnostjo počaste spomin skladatelja Jakoba Aljaža.

Evharistični kongres v Dublinu je naslov večeravanju, ki ga bo imel na šestem prosvetnem večeru v petek 25. novembra ob 20 v verandni dvorani hotela Union g. škofijski aktuar Janko Kokošinek iz Maribora. Predavatelj se je sam udeležil te največje letošnje verske manifestacije na zelenem otoku. Predavanje bodo pojasnjevale skopitne slike.

Slamičeve cene vzorne
štedijo nam premoženje,
vino in jedi izborne
nam podaljšajo življenje.

Nezgod v odvetniški pisarni. V pisarni znanega ljubljanskega odvetnika je prišlo večerj popoldne do nenavadne nezgode. 35-letni trgovski potnik Karel B. je imel v pisarni neke opravke, naenkrat pa je dobil epileptičen napad in nesrečno je padel tako nesrečno, da se je resno potolkel po glavi. Odvetnik je telefoniral po reševalni avto, ki je prišel in ponesrečenca prepeljal v bolnišnico.

Gregorčičeva ulica je letos pridobila na obeh straneh kar pet velikih zgradb. Stanovanjsko hišo banovinske hranilnice pravkar čedijo za nove stanke ter ji urejajo pločnike. Prodajalni lokali so prav čedni in prostorni ter menda že vsi oddani. Dosedle enolično in pusto križišče ob Igriški ulici je s tem mnogo pridobilo. Na južni strani Gregorčičeve hiše so zrasle od tega križišča v smeri proti Bleiweisovi cesti letos kar 4 nove trinadstropne in štirinadstropne hiše. Najprvo je bila dovršena hiša stavbenika Mudrovčiča, ki se dotika Gregorčičeve hiše. Ta lična hiša je že povsem dovršena in so tudi že vsa stanovanja v njej zasedena. Poleg nje se ravno dokončava Sušteršičeva hiša, ki je že ometana in bo kmalu godna za vselitev. Sosedna hiša stavbenika Tomažiča in trgovca Čiuhca pa sta v surovem dozidani na pod streho. V njih se izvršujejo sedaj notranja stavbniška dela. Ti dve hiši bosta povsem uporabni šele prihodnjo pomlad. Čiu,

Specialist za kirurgijo

DR. ČERNIČ MIRKO

šef kir. odd. drž. bolnice

ordinira od 14 do 16 (razen nedelj in praznikov)
v Ljubljani, Knafličeva 10/II, tel. 29-42. Zdravilni
aparati: višinsko sonce, diatermija, tonisator, žar-
nica »Hala«, enterocleaner, »Radium-emanator«.

Kulturni obzornik

Dva večera komorne
glasbe

Quatuor de Bruxelles. — Trio Brandl.

Maribor, 21. novembra.

Dva večera lepega glasbenega užitka sta nam nudila v soboto in nedeljo nastopa belgijskega kvarteta in našega domačega tria Brandl. Belgijski kvartet četvorica iz Bruselja se je ustavila v Mariboru na svoji turneji, ki ga vodi po evropskih koncertnih nastopih iz Nemčije in Avstrije v našo državo. Sloves, ki ga kvartet uživa, mu je privlačil v Mariboru številno publiko, ki je napolnila veliko kazinsko dvorano. Sloves kvarteta je povsem upravičen. Malokdaj smo imeli priliko poslušati tako vigrano četvoro, kakor so »Quatuor de Bruxelles«. Dasi se opažajo razlike v igri posameznih instrumentov, vendar so tako neznatne, da pridejo le mestoma do izraza; drugače je zlasti polnopravna. Prijetna je zavest poslušalca, da se tudi čudni kvartet zavedajo potrebe te spojnosti in da ni pri njih sledu do solističnih nagnjenj, kakor jih v komorni glasbi tako često srečujemo.

Program koncertnega nastopa v Mariboru je obsegal Beethovna: kvartet št. 10, op. 74, Brahmsa: kvartet C-mol, op. 51, št. 1, Debussyja: kvartet op. 10, Poklon, ki ga je napravil kvartet obema velikim klasičnim komornim glasbama, morda ni bil povsem na mestu. Beethovnov kvartet št. 10 je malo hvaležen. Podali so ga tudi za spoznanje slabokrvno, zlasti adagio je bil nekoliko melanholičen v začetku. Tudi prehodil v allegro so bili slabše osvetljeni, vendar je bila celota podana zelo apartno in v glavnem — zelo kultivirano. — Mnogo bolj je ogrel Brahms, dasi je njegovo bistvo kvar-

tu morda nekoliko tuje. Podali so ga okvirno zelo lepo, manj je bila poudarjena duševnost, ki je četokrat izvenela v prikrito melanholijo. Odlično pa so bile podane one intimnosti, ki tvorijo pristen čar Brahmsove glasbe. — V Debussyju se je kvartet šele prav razvlel in dokazal vso svojo silo. Ta veliki reformator in tvorec moderne jim leži čisto v krvi. Glasba bežnih občutij, razbikani toni in zopet melodični vonj nežnih melodij, fantastična spojinost iztočne eksotike in stroge zapadne tonalnosti je čisto svojstvena romanskemu temperamentu kvarteta. Tu je prišel do polnega izraza vse sordiniran temperament, razvili so delo v vsej njegovi barvitosti ter se živleli, da smo imeli popoln občutek enotnega čudovitega instrumenta. — Toplo priznanje in navdušene ovacije, ki jih je bil kvartet deležen zlasti po Debussyju, so bile povsem zaslužene.

Visoka kultura, ki odlikuje kvartet kot celoto, je svojstvena tudi posameznim članom. Henri Desclin (prva violina) obvladuje svoj instrument virtuosno, isto Theo Delvenne (II. violina). Felix Van Schepdael (viola) je mojster globokih, polno zvnenih tonov. Najboljši od četvorice pa je brez dvoma čelist Leon Roy.

Drugi večer, v nedeljo, nam je prinesel koncert priljubljenih domačih umetnic Fani Brandlovec, Vali Gara in Herte Reiss. Nastopile so ob lepem obisku v Narodnem gledališču. Nastop tria Brandl je za naše mesto vedno prvovrsten muzikalni dogodek; koncerti se odlikujejo tako po skrbni pripravljenosti, kakor po odličnem sporedu, v katerem opazimo vsakokrat hvalevredno prizadevanje, podati nekaj pri nas še neznanega in novega; ta večer je to bil Rus Arensky s svojim trio op. 32. Odlično delo, polno slovanke mistike. Zraven se tenkočuten, fini Mendelssohn s svojim triom op. 4. Oboje podano čustveno in z globokim razumevanjem, zlasti Mendelssohn čudovito skladno. V Arenskyjevem delu je zlasti lep klavirski part, v katerem je gospe Reiss naravnost briljirala. — Gospe Brandl je violinska virtuozi-

ga opominjajo, revež pa nima niti pare. Obračamo se na usmiljena srca z nujno prošnjo, da bi ubogemu akademiku priskočili na pomoč. Darove sprejema uprava »Slovenca«.

○ Otroške nogavice, rokavice, majice, obleke in čepice ima najceneje tvrdka Mitoš Karničnik, Stari trg 8.

○ Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Pri trganju
v zobeh in glavi

se navadno priporoča
MASAŽA ALGĖ
za masažo

Siklenica Dla 14—

Oglaš. reg. pod št. Br. 25.892/52

Maribor

□ Mestni načelnik dr. Lipold se je povrnil s konference avtonomnih mest, ki se je vršila na Sušaku ter je zopet prevzel svoje posle. Mesto Maribor je zastopal mestni načelnik na omenjeni konferenci skupno z mag. svetnikom Barletom.

□ Mariborski teden — stalna ustanova. Da je prinesel letošnji »Mariborski teden« gospodarstvu našega mesta vendar dokaj koristi, je pokazala zahteva gostilničarjev in kavararjev na izrednem občnem zboru v ponedeljek. Zborovalci so namreč sklenili, da mora ostati »Mariborski teden« stalna ustanova, ki naj se prireja vsako leto. Pripravljeni so organizacijo prireditve vsako leto podpreti s primernim zneskom.

□ Iz poštne službe. Premeščeni so od tukajšnje kolodvorske pošte sledeči uradniki, in sicer: Jernej Cunta za upravnika škofjeloške pošte; Viktor Skvarča v Ljubljano; Josko Monda v Novo mesto in Franjo Rechberger v Celje.

□ Tretji večer zgodovinarjev. V četrtek zvečer 24. t. m. ob 20 v študijski knjižnici je posvečen programatičnim vprašanjem. Na dnevnem redu je razpravljanje o dosedanjem zgodovinskem in antropogeografskem delu v Mariboru ter o bodočih nalogah mariborske zgodovine iz antropogeografije.

□ Davčne zadeve. Tukajšnja davčna uprava razglša. Ker je potekel skrajni rok za plačilo drugega noletnega obroka zemljarine dne 1. nov. t. l., četrtega četrletnega obroka zgradarine, pridobine, davka na poslovni promet, rentnine in družabnega davka dne 15. nov. t. l., se vsi davčni zavezanci, ki so zaostali s plačilom teh kakor tudi vseh že poprej zapadlih davkov, opominjajo, da jih v osmih dneh plačajo, ker se bo sicer uvedla prisilna izterjava.

□ Odorta noč in dan so groba vrata... Umrli je dimnikarski mojster in hišni posestnik Martin Ertl v starosti 69 let. Bil je vrl in spoštovan meščan. Pogreb bo v četrtek ob 15 iz mestne mrtvašnice. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

□ Stalen ribji trg. Svoječasno smo poročali o prošnji ribarskega društva iz Njivice, da otvori na mariborskem trgu prodajno stojnico za ribe. Stojnica je bila otvorjena večerj in odšel se bodo prodajale morske ribe na trgu vsak dan, pa ceni, po kateri nudi ribarska združba morske dobrote in po kateri smo jih plačevali dosedaj, je precej znatna.

□ Domači furež je nevaren. Kakor znano, je v Mariboru na področju mesta strogo prepovedano klanje na domu; furež se mora izvršiti v mestni klavnici, kjer ga ogleda živinozdravnik. Kljub temu se dogaja, da se skušajo ljudje, zlasti v predmestjih, izogniti strogim določilom. Večerja so zaslačili tam na Radvanjski cesti takega kršilca strogega predpisa. Kazen je v takih primerih zelo občutna.

□ Se ena kavarna. V veliki vogalni hiši na Cankarjevi in Aleksandrovi cesti, ki je bila svojčas last trgovca Šoštrica, namerava novi lastnik napraviti kavarniško podjetje. Novi obrat bi se nahajal v pritličju poslopja, v katerem so dosedaj trgovski lokali.

□ Zima brez zabavnih prireditev se nam obeta letos. Vse organizacije, ki so prirejale svoje zabavne prireditve, jih bodo za letošnjo zimo odpovedale. V težkih časih je to pravilno.

□ Eksekucije se množe. Se nikoli menda niso imeli državni in občinski eksekucijski organi toliko posla, kakor sedaj. Prisilne izterjave se množe iz dneva v dan; prvič v tem oziru davčna uprava, ki terjata kulk, s katerim so po navadi prizadeji najbolj socialno šibki sloji. Če ni denarja, pa popišejo stanovanjsko opremo ter groze s prodajo. Pa tudi v obrtniških in trgovskih lokalih je eksekutor čest gost. Razveseljuje je samo to, da na številnih »prisilnih razprodajah skoraj ni kupcev.

□ Dovolj tega. Doznali smo, da je zaprosil nekdo za koncesijo tako zvane turške kavarne, katero bi odprl na Glavnem trgu poleg veletrgovine Osat. V Mariboru imamo žalibog že nekaj takih podjetij, in po novem ni prav nobene krajevne potrebe. Pričakujemo, da bo istega mišljenja tudi mestna občina kot glavna inštanca ter ne bo dala svojega dovoljenja za otvoritev.

□ Proti novemu bremenu. Mestna občina je priznavala dosedaj točilem alkoholnih pijač 1 in pol odstotka odbitja pri trošarinah, kar je šlo na račun tako zvanega kala pri vinu. Ker pa namerava sedaj občina to prej priznano ugodnost gostilničarjem ukiniti, so se slednji obrnili v posebni protestni resoluciji na mestno načelstvo.

□ Nujno potreba popraviti. Marijino znamenje na mariborskem Glavnem trgu se nahaja v sila

žalostnem stanju. Zeleno ograjo, ki je bila svojačasno lepo popravljena, so pozabili očividno preplekati, ker je sedaj vsa razjedena od rje. Vrata vise samo na enem tečaju, veržena ograja, kamniti stebri, na katerih je pritrjena veriga, pa leže deloma na tleh. Tudi na kipih se pozna razdiralno delo časa. Huda zima bo gotovo še napravila več škode. Treba bi bilo najti na vsak način primerno vsoto, da se to lepo in za Maribor značilno spominsko znamenje temeljito renovira in popravi.

□ Razdeljeno delo. Odbor Pomožne akcije se je razdelil na posebne odseke, da se olajša delo. En odsek se bo pečal samo z zbiranjem denarnih zneskov, drugi bo skrbel za kurivo revežem itd.

□ SSK Maraton. Ob torkih in četrtnih redni trening tekaške sekcije, na Livadi. Sprejemajo se tudi novi člani.

□ Gostilničar se ponesrečil. Ugledni gostilničar v Narodnem domu, Franc Kuder, se je v ponedeljek popoldne hudo ponesrečil. Padel je s kolesa s tako silo, da so ga morali prepeljati v splošno bolnišnico.

□ Kostanj in suknje. Kostanjarja Fr. Kampferja, ki prodaja svoje blago na Trgu svobode, je v ponedeljek zvečer okradel nepoznan umzovnik. Odnese mu je vrečo kostanja in še zimsko suknjo, kar je oboje imel kostanjar spravljeno v veži grajskega stolpa. — Tudi v čitalnici študijske knjižnice se je pojavil večerj tatinski nepridiprav. Ko so bili posetniki zatopljeni v knjige in revije, je mirno izbral med visečimi suknjami ter si prisvojil najbolj ohranjeno — lastnino dijakca Svetozarja Vuge.

□ Smrtonosen sunek. Pred senatom petorice je star večerj 23-letni delavec Anton Senger iz Plitviškega vrha. Po opisu obtožnice je napadel obtoženec Kotnika z nožem za cepljenje, v noči od 2. oktobra, ker ga je pomagal odpraviti iz hiše posestnice Rajber Kristine, kjer je sitnari. Pričakat ga je zunaj hiše ter ga udaril z ostrino v senca. Kotniku je udarec vdrl lobansko kost in naslednjega dne je kljub zdravniški pomoči umrl. Obtoženi Senger se je zagovarjal s silobranom, češ, da ga je pokojni prvi napadel ter ga vrgel na tla. Obsojen je bil na 6 let robije, na trajno izgubo častnih pravic in na plačilo 100 Din mesečne rente ženi pokojnega Kotnika.

□ Rabite nagelne, vence, šopke, kličite telefon št. 27-66. Vrtnarstvo, Jemec, Maribor.

□ Osumljena detomora. Mariborska policija je aretirala večerj komaj 17-letno dekle Rozo iz okolice Rogaske Slatine. Mladenka je osumljena detomora. Zločin se je baje dogodil že v noči od 3. na 4. oktobra na domu. Otrok je umrl in mati ga je na skrivaj pokopala na vrtu. Od strahu pred policijo, je dekle nato pobegnilo z doma ter se zahtelo v Maribor k svoji prijateljici, da bi ji ona poiskala kako službo v mestu. Za njo pa je v Mariboru prispela tudi prijava o detomoru. Mariborska policija je večerj deklico prišla in jo zasliševala, vendar pa dekle ni moglo ničesar spraviti iz sebe ter je neprestano jokalo.

Ptui

Družinska tragedija. V majhni vasi Popovec, občina Zgornja Pristava, se je odigrala v soboto dne 19. t. m. družinska tragedija, katere posledica je smrtna žrtev mladega 35 letnega posestnika. V družini Fideršek je radi neke neznatne zadeve nastal prepri, v katerem je Jernej Fideršek zabodel svojega sina Jakoba z ostrim železom s takšno silo, da mu je popolnoma izbil levo oko, ostrina pa je segla do možganov in jih poskovala. Jakob Fideršek je obležal v nezavesti. V bolnišnici je podlegel smrtonosnim poškodbam. Pri obdukciji se je ugotovilo, da je bila poškodba absolutno smrtonosna in ne bi pomagala tudi takojšnja zdravniška pomoč, ker so bili možgani od ostrine železnega predmeta dobesedno raztrgani. Sodna preiskava je v teku.

Smrtna kosa. V starosti 75 let je umrl posestnik in gostilničar Ivan Grahar z Zgornje Hajdine. Blag mu spomin, žalujočim iskreno sočutje!

Mesto poroke — smrt. V bolnišnici je podlegel strahovitim poškodbam Josip Horvat, eden izmed treh žrtev zverinskega napada na cesti Dolje — Levance. Pri obdukciji se je ugotovilo, da so bila črevesa prerezana na devetih mestih. Pokojni je bil posestnikov sin iz Levancev in komaj 35 let star. Po novem letu bi se imel poročiti in prevzeti posestvo. Bil je miren in zelo delaven ter od sovaštanov spoštovan. Divjaškega ubijalca še niso izsledili.

nja, kakor jih je malo. Polnokrvno, strastno in sladko ji zveni instrument. Gospa Gara je odlična čelistinja; tudi najtežje prijeme na svojem instrumentu obvlada z absolutno sigurnostjo. Čudovita je igra pianistinje gospe Reiss; tehnika dovršena, udarec rahel ko dih. Prijetno presenečenje večera je bil tudi nastop mlade, zelo simpatične gospe Helge Reisser, ki je učenka gospe Brandlovec. Nastopila je skupno z gospo Brandlovec in Reissovo v Bachovem D-mol koncertu za dve violini. Bil je to njen prvi nastop, zato je bila rahla trema umevna. Pokazala pa je mnogo talenta in nedvomno se bo razvila v resno umetnico. Ob vsakem nastopu so bile umetnice prisrčno pozdravljene ter so prejele kot izraz velikih simpatij, ki jih uživajo v mariborskih krogih ljubiteljev glasbe, mnogo krasnega cvetja.

J. G.

»ZVUK«.

V Belgradu je pričela izhajati nova glasbena revija »Zvuk«, ki namerava v sebi združiti sodelovanje vseh jugoslovanskih glasbenikov. Tiskana v latinici kaže v splošnem prav močno aktivnost. Uvodnik, ki v glavnem zajema njene smernice, vsebuje misli, ki so mlade in aktualne. Ako se te smernice vzdržijo, utegne ta revija postati zelo pomembna svojemu času. Urednik je Stana Ribnikarjeva. V prvi številki so priobčili članke: Dr. Milojke Milojević »U slavu muzike«, Dr. Pavlo Markovac »Uz problem nacionalne muzike«, Stana Ribnikar »Intimni lik Kornelija Stankovića«. Rubrika »Muzika u zemlji« se peča s kritiko današnje glasbene reprodukcije. O belgrajski poročajo Rikard Svare, Mihailo Vukdragović, Branko Dragutinović, o zagrebški X. o ljubljanski pa Slavko Osterc. Oddelek »Muzika na strani« vsebuje poročila o inozemskem sodobnem glasbenem življenju. Slavko Osterc priobčuje tu članek »Deseti mednarodni festival savremene muzike u Beču«, slede pa še druge vesti in beležke. Končni oddelek se peča z glasbeno literaturo. Revija je opremljena okusno in vsebuje tudi več ilustracij.

Marija Agredi: »Življenje Matere božje«. Tudi Hrvatje so prevedli knjigo o Mariji (»Život Bl. Djevice Marije, Majke Božje«), ki je zagledala luč že v vseh evropskih jezikih — celo v grškem in arabščem. Je tu opisana Marija poleg lepih čednosti predvsem s človeške strani, koliko je trpela s Kristusom na križu. Knjiga je v tisku in bo obsegala 300 strani. Izvodov bo zelo malo, ker je premalo naročnikov. Kdor jo hoče imeti, naj pošlje 25 Din vnaprej — na »Tretji red sv. Franje, Zagreb, Kapitol 9.

Dr. Tihomir Toth: »Pisma mojim dijakom«. Univerzitetni profesor v Budapešti, dr. Toth je napisal mnogo aktualnih knjig za mladino, katere pa prevaja hrvatski župnik dr. E. Kraljčević na hrvatski jezik, da bi s tem pereče sodobne probleme, ki se jih današnja mladina oklepa, razjasnil tudi svojim dijakom. Dozaj je izšla prva knjiga z naslovom »Proletne oluje« (»Pomladne nevihte«), v kratkih presledkih pa bodo izšle med drugimi še sledeče knjige: »Kristus in mladina«, »Izobrazba in mladina«, »Vera in mladina«. Cena: 25 Din. Naročje se pri prejemalcu: Dr. Emanuel Kraljčević, Novi Seher, p. Zepče, Drinska banovina.

»Naša zvezdca«, dijaški kongregacijski list. 3. štev. Pričujoča številka je zelo obsežna in živahna. Članek za člankom — kot mlado popje. Najbogatejši in najsvočnejše zajet, kakršnega nisem že dolgo čital, je pač uvodnik: »K prazniku Brezmadežne«, ki ga je napisal krški škof dr. Josip Srebrnič. Sledijo: Kongreganti vsa sveta, združite se! 8. december: Tota pulchra es, Maria! Onim, ki imajo 18 ali več oziroma manj let; Pier Giorgio Frassati. »Naše liturgično življenje«. Dijakom današnjih dni; Kristus Kralj; Moj dnevnik; Temeljna načela o umetnosti; Matija Samodrež; Iz »Obrazov v našluti; Alfredova skrivnost; Na potih ljubezni; Kongregacijski obzornik; Povsod Boga. List tople priporočamo. Naroča se: Križanke, Napoleonov trg št. 1, Ljubljana.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

V neki vasi na Slovenskem je prišlo prejšnji leden do kraškega spopada med kmeti in orožniki. Kmetje so hoteli onemogočiti neko dražbo, orožniki pa so jim to zabranili. Posledica je bila, da so obležali trije kmetje mrtvi v lastni krvi, več pa jih je bilo ranjenih. Orožniki še sedaj stražijo to vas, več kmetov pa so odpeljali uklenjene v ječo.

Zakaj je sploh prišlo do dražbe? Vaški gostilničar je lozil neko kmetico za dolgo, ki ga je napravila pri njem na pijaci. Dolg je bil sicer malenkosten, ker pa ga ni mogla plačati, ji je gostilničar pogljal na dražbo hišo. Res je, noben sosed ni hotel dražiti, pač pa sta kupila hišo dva dedetnika. Zdradi tega je prišlo do kraških dogodkov. Po kraških dogodkih so se spomnili na Slovenskem, da so nekdo imeli zakon, po katerem so bili vsi dolgovarji zaradi pijanosti netoizterljivi in neizterljivi. Krmar, ki je dajal na upanje, je sam riskiral, ali mu bo dolžnik kdaj plačal, tožiti ga ni mogel in tudi ne pognati na boben. Sedaj, po kraških dogodkih, pa premišljujejo, ali ne bi spet kazalo uvesti tak zakon.

Mi se pa spomnimo, koliko naših kmetijskih domov je že pogljal na boben pijanec! — Koliko dražb so povzročili dolgovarji v vaških krčmah? Koliko bi bilo bolje, da bi tudi pri nas imeli tak zakon o netoizterljivosti gostilniških dolgov? Ljudje ne bi delali po nepotrebnem dolgov, gostilničarji bi manj silili ljudi k pijanosti in manj bi bilo dražb in založitev na naši vasi. Se se dogajajo — in morda še bolj kerkor kdaj prej — take tragedije pri nas. Iz raznih vzrokov gredo sicer na boben kmetijska posestva, en vzrok pa bi mogel pameten zakon gladko odpraviti: dolgovarje v krčmah!

Elektrarna ekspodirala

Iz Podravske Slatine poročajo, da je v nedeljo ob 11 ponoči v ondolini električni centrali nastala silna eksplozija, katere je imela naravnost katastrofalne posledice. Doslej še ni bilo mogoče ugotoviti, zakaj in kako je eksplozija nastala. Zdi se, da je v motorju, ki ima 50 konjskih sil, zmanjkalo pogonskega materiala, vsled česar so delavci poskušali motor sprožiti z oksigenom. Pri tem je nastala eksplozija. Veliki motor je eksploziral in povzročil požar, kateri je v kratkem času uničil vse poslopje električne centrale. — Električna centrala v Podravske Slatine je bila zgrajena šele l. 1926 ter je veljala podljud milijon dinarjev.

Pri tej priliki je bil ubit 27 letni Ladislav Lacković, ki je obležal na mestu mrtve. Hudo je poškodovano Čedo Sabljica, katerega so sicer prenesli v bolnišnico v Virovitico, pa je revež tam umrl že naslednje jutro. V virovitiški bolnišnici leže še Martin Posavec, Aleksander Lacković in Stefan Javorin, vsi zelo hudo ranjeni. Ob eksploziji sta ogledali tudi dve osebi, ki sta v tistem času bili blizu centrale. Škode je nad en milijon dinarjev, pa je kriva za zavarovalnino.

Koledar

Sreda, 23. novembra: Klemen (Milivoj), papež mučenec; Felicitas, mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je pretekli ponedeljek umrl g. Jernej Sojer, spovednik drž. železnice. Pokopali ga bodo danes ob 14.30. — V Gradšču je včeraj mirno v Gospodu zaspala gospa Ursula Marija Kokalj-Terskan, vdova carinskega nadrevidenta v pokopju. Pogreb bo v četrtek ob 14.30. Naj v miru počivata! Zalutjočim našte sožalje!

† V Prigorici pri Dolenji vasi je umrl zidar Janez Starec. Pokopni je bil kremenit krščanski značaj, stanovit in pošten, vendar v katoliški duhovščini. Bil je vnet član Apostolstva mož in katoliške akcije. Pogrešali ga bodo vsi. Bog mu bodi plačnik!

Osebnosti

— Poročil se je včeraj v trnovski cerkvi v Ljubljani gosp. Boris Germek, zasebni uradnik, z gđ. Jeto Fröhlich, zasebno uradnico, oba iz Ljubljane. Čestitamo!

— Poročila sta se v nedeljo jutraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani g. Miha Puher z gđ. Ivico Podkrajšek. Čestitamo!

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni na službo v poveljstvo mariborske voj. okrožja peh. kep. I. razr. Benedikt Cajthofer; za vodnika 2. čete inženjerskega bataljona Boke Kortske inž. poročnik Franjo Zajc; za vodnika 3. čete inž. bataljona Boke Kortske inž. podporočnik Ivan Kavčič; za vodnika 2. čete bataljona golobje pošte inž. podporočnik Dragotin Kopjar; za učitelja voj. glasbene šole nižji voj. kapelnik Tomislav Zidar; za kapelnika godbe 5. pešpolka nižji voj. kapelnik IV. razr. Julij Klein; na službo v intendantco poveljstva timoške divizijske oblasti peh. poročnik Karlo Dolinšek; za kontrolorja računskega oddelka kontrolno-budžetnega oddelka ministrstva vojske in mornarice nižji voj. kontrolor I. razr. Herman Suh; za blagajnika 13. topniškega polka intendantski poročnik Andrej Zlobec; na službo v štab poveljstva zrakoplovnih strokovnih šol zrakoplovni kap. I. razr. Adalbert Rogulja in zrakoplovni poročnik Dragotin Dolanški; na službo v štab uprave zrakoplovno-tehničnega zavoda zrakoplovni kap. II. razr. Josip Lankar; za zdravnik 2. bataljona 46. pešpolka in garnizije v Ohridu sanitetni poročnik dr. Mordko Muntnar; na službo v II. oddelek za notranjo bolezn v glavni voj. bolnišnici sanitetni poročnik IV. razr. Benjamin Čuček; za upravitelja sanitetnega materiala glavnega sanitetnega skladišča san. pomočnik III. razr. Gregor Rebula in za vršilca dolžnosti upravitelja skladišča stalne voj. bolnišnice IV. armijske oblasti san. pomočnik IV. razr. Rudolf Semrekar.

Ostale vesti

— Ekspedicija Mohorjevič knjig bo za ljubljansko škofijo (po abecedni vrsti dekaniji) kmalu izvršena. (Radovljica je že odpravljena.) Na to pride na vrsto lavantinska škofija. Vse člane prosimo, naj gredo po knjige vsak k svojemu poverjeniku. Poština (tovornina) znaša nekako po 3 Din. Prosimo, da bi člani, ki morejo, dodali po 50 p ali po dinarju za knjige, ki jih bo Družba brezplačno poslala našim izselencem. Letos odpošlje Mohorjeva od teh nabranih daril 1800 knjig Slovincem po Jugoslaviji: v Zagreb, Belgrad, Sarajevo, Skopje, Dubrovnik itd.

— Avguštinove izpovedi. Za to odlično knjigo smo dobili mnogo vprašani, ali se še lahko naroči. Vse člane Mohorjeve družbe obveščamo, da jo lahko vsak še sedaj naroči ali pri svojem poverjeniku (v Ljubljani tudi v Novi založbi, v Mariboru v Črtilovi) ali pa naravnost pri založništvu (Mohorjeva — Celje). Cena za vse člane

Zdrave bele zobe brez zobnega kamna potom

„Diana“ zobne paste

Cena: Normaltuba 5 Din, dvojna tuba 8 Din.

ostane še ista, čeprav je čas subskripcije potekel: Vezana v platno stane za člane 75 Din, v usnje 150 Din. Vsak, kdor je knjigo videl, priznava, da je knjiga v taki opremi zelo poceni. Ker naklada ni velika, prosimo, da se oni, ki se zanimajo zanjo, čimprej zglase. Knjig pa založništvo ni vezalo preko številnih naročnikov in se bodo na novo naročene vezale sprosti. Za nečlane velja knjižotrošna cena 100 Din in 200 Din. — Ker nam utegne nekaj garnitur preostati, sprejemamo naknadno člane za leto 1932 (ki bodo seveda tudi člani za 1933) in ti dobijo Avgustina še po članski ceni, dokler bo kaj zaloge rednega izdaja. — Uprava Mohorjeve.

— Kriza »Ljubljanskega Zvonca«. Kakor posnemamo iz včerajšnjega »Jutra«, se mesečni »Ljubljanski Zvon« nahaja v krizi. Oktoberska številka še doslej ni mogla iziti, ker je dosedajni urednik g. Franc Albrecht odločil uredništvo revije, katero je urejeval dolgo let. Z njim vred so odpovedali uredništvo glavni Zvonovi sodružniki g. Josip Vidmar, dr. Stanko Leben in dr. Ferdo Kozak. — Vzrok krize je spor med izdajateljico »Tiskovno zadrugo« in »Zvonovimi« sodružniki. Očividno je, da bo »Zvon« poslej prešel v roke drugega urednika, ker »Jutro« poroča, da bo revija sedaj kmalu izšla, in sicer organizirana na širši podlagi, ne da bi se bilo posredilo doseči sporazum med izdajateljico in uredništvom. — Kakor smo poučeni, je prvi vzrok krize znani Zvončev članek o slovensku, prav za prav pa vprašanje polemike s tem člankom.

— Iz našega radia. V četrtek, dne 24. t. m. ob 21.15 nastopi v našem radiu slavni violinist gosp. Dany Brunshwik, profesor na pariški École Normale. Pri klavirju ga spremlja g. Cholé. Na sporedu so francoski skladatelji.

— Uradne ure pri davčni upravi za ljubljansko okolico. Finančna direkcija je davčni upravi za ljubljansko okolico dovolila nedelne uradne ure od 8 do 14. To iz razloga, ker je davčna uprava, nastanjena v justični palači, navezana na centralno kurjavo deželnega sodišča, ki funkcionira le v dopoldanskih urah. Stranke so naprošene, da uvažujejo to okolnost in opravijo svoje posle na davkarji že dopoldne. Popoldne bo uvedena dežurna služba le za najnujnejše posle.

— Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravnega »Franz-Josef« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Socialno delo. Odkar se je ustanovila Mlekarna v Dolenji vasi pri Ribnici, je vsak dan videti gnilive prizore, ko se pomiče cela vrsta revnih otrok in siromašnih žena s praznimi lončki in posodami iz Ribnice in okolških vasi proti mlekarji. To so delavske družine in družine revnih kmetov, ki gredo po posneto mleko. Mlekarna svoje mleko pasteurizira in posneto deli revnim družinam, ki tako mleko uporabljajo za vsakdanjo hrano. Po več litrov za neznan znesek! Kako gredo reveži zalostnih obrazov domov, če radi prevelikega števila takih reflektantov za posneto mleko vsi ne pridejo na vrsto. Ne samo za živino-rejce, ki donajajo vsak dan sveže mleko v mlekarjo in imajo v teh brezdennarnih casih stalen mesečen dohodek, marveč tudi za revne delavske družine je mlekarja v Dolenji vasi velika korist. Kako so hvaležni le ti reveži, da imajo vsaj tako mleko, posebno za otroke, ki bi bili sicer čisto le ob gorji vodil. Zato zasluži Mlekarna v Dolenji vasi vsestranske podpore. Sedaj je pa deležna le raznih šikan in kazni, ki resno ogrožajo njen obstoj na veliko škodo kmetu, od katerega združga jemlje vse kmečke produkte in ne samo mleko, kot tudi za označene revne delavske družine. Kje naj si potem iščejo odjemalce za mleko in kje siromaki ono bomo dobrotnico živeali? Blagostanje ljudstva je v vsaki državi najvišji zakon. To bi naj veljalo tudi za kočevski okraj.

— Zbornik del slikarja Franca Tratnika, ki ga je pripravil pokojni dr. Stanko Vurnik, izide začetkom prihodnjega leta. Zbornik bo obsegal nad 50 reprodukcij Tratnikovih del in izbor iz njegovih aforizmov o umetnosti. Uvod piše dr. Fr. Stele, ki bo zbornik tudi uredil.

— Dolnja Lendava dobi elektriko. Že večkrat se je sprožila misel o električni razsvetljavi v Dolnji Lendavi. Večkrat se je govorilo o tem, pa vedno je ostalo le pri načrtih. Ko se je pred par tedni zopet šušljalo o tem, smo mislili, da bo tudi toplot ostalo le pri govorcih. Pa hvala Bogu, besede so postale dejanje. G. Ilič iz Maribora se je zainteresiral za stvar, občina je šla na roko in sedaj je gotovo, da bodo naše ulice kmalu razsvetleljene, do sedaj namreč niso bile. Temelji za centralo so že zbetonirani. Sedaj bodo začeli z zidavo in potem z napeljavo po ulicah. Za napeljavo pri strankah se je pa že pojavila konkurenca. Pravijo, da bomo ob Novem letu spravljali petrolejke na podstrešje. Težko čakamo dneva, ko bo naše mesto zabliskalo. Dosledaj je bila glede razsvetljave res malomarnost. Če je pihal veter, je bila po naših ulicah popolna tema. Upamo, da bo sedaj mesto preskrbelo za dobro razsvetljavo naših ulic. — Delavce v tukajšnji tovarni dežnikov zopet delajo. Kako dolgo, pa nihče ne ve. Vse je odvisno od odjemalcev.

— Nesreča rudarja. V zagorskem rudniku se je ponesrečil 48-letni uslužbenec rudnika Franc Poženel. Poženel je potiskal rudniški voziček po tratičah. Voziček je pri pritistil Poženela s tako silo, da mu je zlomil desno nogo v členku. Poženela so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— V službenih novinah št. 271 od 21. novembra so objavljene »Pravila o državni podpori za siromašne učence državnih učiteljskih«.

— Katarinini sejem v Ptuj. V petek dne 25. nov. se vrši v Ptuj najvažnejši letni sejem ter je pričakovati, da bo posebno dogon živine zelo velik, nakar se kupci opozarjajo, ker se cene živini zelo nize. Vse, da se živinski sejem ne bo vršil, ker se je baže pojavila slinavka in parkljevka v sosednem okraju, niso točne, ker se je izkazalo, da ta bolezen ne obstoja niti v okraju ptujekem niti v sosednih okrajih.

— S puškami na purane. V neki vasi blizu Krizevcev na Hrvaškem je šel posestnik Randal

ponoči gledat k živini v hlev. Ko je šel mimo kurinika, je zapazil neznanega moža s puško v roki, ki mu je zaklical: »Izginite ter nameril puško proti njemu in dvakrat poskušal ustreliti. Ko je Randal videl, da se puška ne užge, je priskočil in zagrabil za puškino cev ter vrgel neznanca na tla. Vendar puške ni mogel iztrgati. Medtem je neznanec zaklical nekemu tretjemu, ki ga Randal še ni opazil: »Streljajte! Ta hip je skočil iz kurinika neki Peter Godec in zamahnil s puško proti Randalu, ki pa je udarec prestopel. Godec in tovariš v katerem je Randal spoznal Franjo Jakšenca, sta nato zbežala in v temi še enkrat ustrelila proti Randalu. V kurniku je imel Randal 19 puranov. Ko je pregledal kurnik, je našel dve vreči, eno prazno, v drugi pa tri žive purane in enega zadavljenega. Randal je zadelo naznanil orožnikom, ki so Godec in Jakšenca zaprli.

— Drzna tatvina. V Kostajnici na Hrvaškem sta prišla v trafiko Marije Brückner dva neznanca in naročila par »Sava« cigaret. Ko se je trafikantinja, že starejša žena, obrnila, da vzame s police zahtevane cigarete, je eden izmed nezancev hitro odprl predal in vzol iz njega denarnico z denarjem. Nato sta oba zbežala. Ko se je prestrašena trafikantinja zavedla in začela klicati na pomoč, sta bila neznanca že daleč proč. Sosedje so ju zasledovali, pa sta brez vsakega sledu izginila.

— Prijet ponarejevalce srebrenikov. Iz Varaždina poročajo: Dva trgovca v Ljubregu sta 14. novembra zapazila v svojih blagajnah več sumljivih 20-dinarskih srebrenikov. Takoj sta jih izbrala in odnesla na policijo, ki je uvedla preiskavo. Nadstražnik Promec je patroliral med Ljubregom in Varaždinom in srečal nekega človeka, ki se je delal silno brezbriznega. Uprav ta brezbriznost se je zdel nadstražniku sumljiva, ustavil je neznanca in ga preiskal. Našel je pri njem raznovrstne gumbe, ploambe in različne druge predmete. Stražnik ga je aretiriral in začel izpraševati o ponarejanju 20-dinarskih srebrenikov. Na lep način ga je pripravil do priznanja. Neznanec je stražniku pripovedoval, kako je vnovčeval falzifikate. Stopil je v zvezo z otroki in jih pošiljal v trgovine zmenjat srebrenike. Vsak otrok je dobil dinar za bonbone. Končno je priznal, da se piše Živko Ivčević, doma iz Kučina pri Djakovu. Ivčevića so izročili sodišču.

— Obsojen morilec očeta. Pred sodiščem v Požegi se je zagovarjal Stojan Grašar iz Dragoviča, ker je ustrelil svojega očeta. Stari Lazo Grašar je bil del časa v umobolnici v Pakracu. Ko se je vrnil domov, je vedno napadal svojo ženo, je podil od doma ter grozil, da bo zaklaj svojo sina Stojana. Nekega večera so šli vsi domači spat, Stojan je pa zaprl lučna vrata, ker je oče Lazo spal na hlevu. Ko so bila vrata zaprta, je prišel stari Grašar in začel zbijati ter kričati, zakaj pred njim zapirajo

Kofein je strup? Popolno varnost Vašemu zdravju jamči samo kava Hag brez kofeina!

vrata. Ko so vrata odprli, je Lazo potegnil nož in navalil na svojega sina Stojana. Grašarjeva žena in dve hčerki so prijele očeta za roke. Nato je šel Stojan ven in se vrnil s puško. Ko je prišel do okna, je ustrelil očeta, ki je padel mrtve na tla. Stojan je bil obsojen na 10 let roboje in na trajno izgubo častnih pravic.

— Svoje ženo je hotel umoriti. Splitska policija je aretirala 25-letnega mehanika Ante Ilića in sicer na ovadbo njegove žene. Ilić je svojo ženo prisilil, da mu je umila noge in natočila umazano vodo. Zahteval je od nje 100 Din. Ko mu jih žena ni hotela dati, ji je hotel z britvijo prerezati vrat. Ženi se je posrečilo uiti divjaku. Htela je na policijo in naznanila moža. V zaporu je Ilić poskušal izvršiti samoumor. Z britvico, katero je pod jezikom vtihotapil v zapor, si je prerezal žile na obeh rokah. Njegovo namero so pa pravočasno zapazili in ga prepeljali pravočasno v bolnišnico. Njegove poškodbe niso nevarne.

— Raztreseno klasje. Govori, ki jih je imel dr. M. Opekca, stolni kanonik v cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani. To raztreseno klasje pa ni brez zrna, marveč je polno klenega semena, ki bo rodilo bogatih sadov. Morda bo ta zbirka cerkvenih govorov vlekla še prav posebno neduhovske kroge, saj je v njih obilica raznovrstnega, zdravega nauka, sestavljenega v lepi slovestni in govorniški obliki. Nekateri resnejši govori te zbirke človeka kar pretrsejo in zresne, če jih samo prečita, kaj šele, če bi jih poslušal v cerkvi. Ako te zaziblje govor z naslovom »Surt je blizu« (str. 21—24.) v resno razmišljanje, ti daje pa pogum razmišljanje »Zaupanje v Boga« (str. 58—59.) itd. Dr. Opekca zbirka temeljitih cerkvenih govorov, vzornih po jedru in jeziku, je dobila v tej knjigi vredno tovarišico in potrebno dopolnilo. Sledil bo še drugi zvezek »Raztreseno klasje« — vsega skupaj 34 govorov. — Naroča se v Jugoslov. knjigarni in Ljubljani in v Prodajalni H. Nčman. Cena 24 Din.

— Kakor »kromnost povlela lepoto, tako se povlela nasmeh z lepimi belimi zobmi, kateri so negovani z divno osvežujočo Chlorodont zobno pasto. Poskus Vas bo prepričal. Tuba Din 8.

Strogo obsojen zaradi noža

14 mesecev težke ječe

Ljubljana, 22. novembra.

Mali kazenski senat je doslej še dokaj milo sodil junake noža. Upošteval je dostikar olajševalne okolščine. Danes pa je zahrbtnega napadalec prav strogo in eksemplarčno kaznoval. Naši kmetjski fantje naj bi si vzeli to sodbo do srca in se izogibali tepežev in fantovskih napadov zaradi malenkostnih žaljivk ali drugih zadržev. Demon alkohol pa vedno zahteva svoje žrtve. Pred malim kazenskim senatom, ki mu je predeedoval s. o. s. g. Ivan Kralj, je stal 32 letni samski delavec Jože Jaklič. Državni tožilec je naperil proti njemu obtožbo zaradi zločina hude in prestopka lahke telesne poškodbe. Obtožnica navaja, da je Jože Jaklič 9. oktobra ponoči brez povoda na cesti napadel Ivana Šiško, ga sunil z dolgim nožem zadaj v hrbet in mu ranil pljuča. Poškodba je bila smrtonesna. Ob tej priliki pa je tudi lahko poškodoval Martina Mikoliča na desni roki. Poprej so bili v Weisavi gostilni v Zgornji Šiški. Bili so mirni in nikdo ni slutil, da bi Jože Jaklič na cesti tako zverinsko oklaj mirna delavca.

»Ali ste oba oklajali?« je vprašal senatni predsednik obtoženca. Ta je odgovoril: »Samo Šiško Mikoliča ne!« — »Pravijo, da tudi njega. Tako priča tudi sam Mikolič!« — Obtoženec je molčal... — »Zakaj ste oklajali Šiško?« — Obtoženec: »Malo pijan sem bil in jezen, ker je Šiška v gostilni s kuharico nemški govoril čez mene.« — Predsednik mu je nato prodčlil, kako hudo je zabel Šiško, da bi bil kmalu podlegel rani in je le njegovi konstituciji zahvaliti, da ni izkrmavel.

Priča Martin Mikolič: »Bili smo vsi v gostilni dobre volje, plesali in peli. Obtoženec je Šiško izžival, a ta je bil miren. Po policijski uri sva odšla. Kakih 30 korakov od gostilne je za nama prišel mlad človek z nožem v roki. Obrnil sem se: »Kaj hočete? Saj greva domov!« Ta pa je zavil proti meni nož. Prestregel sem ga. Drugače bi me bil zadl v prsa. Drugi sune je nameril malo nižje. Tretjič pa me je obrazil po desni roki. Prijel

Celje

— Katoliško prosvetno društvo v Celju je v letošnji sezoni poleg že običajnih prosvetnih večerov, ki so dostopni vsemu občinstvu, vpeljala za svoje člane in članice še društvene sestanke, kjer naj bi se razpravljalo o društvenih zadevah. Drugi tak društveni sestanek se je vršil v ponedeljek zvečer ob 8 v Domu. Na sporedu je bilo zelo zanimivo predavanje o Irski, na podlagi katerega predavanja se je potem razvila živahna debata. Vsi navzoči so prišli do prepričanja, da so taki sestanki zelo potrebni, ker se le v ožjem krogu lahko pogovorimo o vseh zadevah, ki se tičejo društva.

— Sestanek dekliskega oddelka KPD se bo vršil drevi ob pol 8 v Domu. Pridite vse!

— Krekova družina naznanja, da se dobe vstopnice za veseloirgo »Sluga in njegov grof«, ki je vprižore Krekovi v nedeljo dne 27. t. m. v veliki dvorani Ljudske posojilnice od danes naprej v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

— Prvi del slavnostnega koncerta, ki bo na praznik Zedinjenja dne 1. decembra ob 20 v veliki dvorani Celjskega doma obsega dela dveh svetovno-znanih skladateljev, Griega in Schuberta. Prvi je zastopan z močočno »Poklonitveno koračnico«, drugi pa z ljubkim I. stavkom simfonije v h-molu, ki je splošno znan pod imenom »Nedovršena simfonija«. Obe deli izvaja orkester celjskega godbenega društva, pomnožen z učitelji Glasbene Matice, pod vodstvom kapelnika gosp. Alojzija Kalisnika. Celje je na simfoničnih koncertih zelo revno, zato upamo, da bodo ljubitelji simfonične glasbe napolnili dvorano. Vstopnice po res nizkih cenah bodo od četrta naprej v predprodaji pri Gorizčurju.

— Umrla so: Jelen Marija, služkinja z Lopata, stara 70 let; Mirmik Stefan, posestnik v Medlogu, star 67 let in v tukajšnji bolnišnici je umrl Romih Andrej, hlapec iz Medloga, star 60 let. Naj počivajo v miru!

— Poročilo borze dela. V drugi dekadi tega meseca je bilo pri tukajšnji ekspozituri borze dela na novo prijavljenih 61 moških in 23 žensk, skupaj 84 oseb: posredovani je bilo izvršenih za moške 24

sem ga in porinil od sebe. Nato je od zadaj skočil proti Šiški in ga zabodel v hrbet.

Priča Ivan Šiško je kratko pojasnil, kako je bil napaden. Sunil ga je obtoženec, ki je poprej napadel Mikoliča. S težavo se je zavlekel do bližnje hiše na Vodniški cesti in se tam onesvestil. Čuli so se klici: »Jezus, Marija! Eden je zaklan!« Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je ostal mesec dni. Še sedaj čuti posledice te poškodbe in težko diha. Obtoženec, ki se je že prej bahal: »Z njim bom imel obračun, če ne danes, pa drugič,« je po napadu izginil v temno noč.

Predsednik je v nadaljnji razpravi ugotovil, da ima obtoženec hišo in malo zemlje. Iz kazenskih spisov pa je razvidno, da je bil obtoženec lani obsojen na tri mesece strogega zapora, toda pogojno za tri leta, zaradi tatvine, ko je ukradel nekemu delavcu 1100 Din.

Državni tožilec: »Predlagam, da se obtoženec strogo kaznuje v smislu obtožbe, ker je tako zverinsko oklaj mirnega človeka. Nobene milosti!«

Branilec ex-offo: »Prosim za milostno sodbo!«

Predsednik je po kratkem posvetovanju razglasil sodbo. Jože Jaklič je bil obsojen na 14 mesecev roboje zaradi hude in lahke telesne poškodbe, dalje v izgubo častnih državljanjskih pravic za dve leti, v povračilo kazenskih stroškov, ki se izrečejo za izterljiv, in v plačilo odškodnine Ivanu Šiški 4400 Din za bolečine in izgubo zaslužka, a Martinu Mikoliču 325 Din ter v plačilo bolniških stroškov 930 Din. Sodbiše pa je dalje izreklo, da mora obtoženec prestatiti tudi prejšnjo, pogojno kazen treh mesecev strogega zapora, ker ni prestal določeno dobo preskušnje.

»Ali ste zadovoljni s sodbo?« je naposled vprašal predsednik Jožeta Jakliča, ki je ponižno odgovoril: »Se ne bom pritožil. Samo prosim za dopust, da doma uredim svoje stvari.« — »Tega pa ne,« je dejal predsednik, »bi najbrž prodali posestvo in bi se tako oškodovanca obrnila za svoje zahtevke.« In obtoženec je odšel pobit iz dvorane.

in za ženske 17, skupaj 41; v evidenci je ostalo 498 moških in 120 žensk, skupaj 618. Delo je na razpolago: 1 hlapcu h konjem, 1 hlapcu za vse, 1 mizarju, 1 kolarju, 1 brivcu in 3 tesarjem; ženskam: 2 deklama, 1 natakarici s kavčijo, 6 služkinjam, 2 kuharicama in 1 postrežnik.

— Bogat lovski plen. V nedeljo so imeli celjski lovci posebno srečo. Ustrelili so 35 zajcev in eno lisico. Pri vsej tej lovski sreči pa moramo povedati, da so njihove puške obstrlele tudi enega psa in tri osebe, kar se je zgodilo deloma iz neprevidnosti lovcev pa tudi gončev.

— Poročili so se: Prime Vekoslav, trgovec v Mariboru z Ursijo Jožeco, hčerko živinodravnika v Sv. Juriju ob juž. žel. — Malgaj Josip, mizar v Gaberju z Rozman Marijo, šiviljo v Gaberju. — Strašek Fran, posestnik pri Sv. Petru na Medvedjem selu s Strašek Marijo, posestnikovo hčerko istotam.

Konjice

Katoliško izobraževalno društvo priredi prihodnjo nedeljo, dne 27. novembra t. l., v Katol. društvenem domu »Iseljensko nedeljo«. Prireditel ima namen vzbuditi v ljudstvu ljubezen do tistih, ki so vsled razmer bili priišljeni zapustiti rodno grudo in iskati kruha v tujini, kjer so izpostavljeni najrazličnejšim telesnim in duševnim nevarnostim. Obenem pa naj bo prireditel opomin naši mladini, da naj brez potrebe ne zapuša rodnega doma, temveč se zaveda reminičnosti slovenskega pregovora: Ljubo doma, kdor ga ima. — Na sporedu bodo pevške točke, deklamacija in ljubka igra »Pri kapelici«. Čisti dohodek prireditel je namenjen družbi sv. Rafaela. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji v Valenčakovi trgovini.

Poizvedovanje

Kdo bi kaj vedel, kdo je pripeljal v petek 18. t. m. ali v soboto čez dan rdeče pleskano kolo italijanske znamke s črno pleskanim, močno navzgor obrnjenim krmilom ter zadaj montiranim električnim dinamom, naj to sporoči proti visoki nagradi: na naslov: P. Škafar, Ljubljana, Borštnikovo trg.

EVRAFRIKA

Na panevropski razstavi v Essenu je bil med drugim predložen podroben načrt, kateri bi fundamentalno spremenil obliče starega sveta. Gospodarsko bi ta načrt v resnici visoko dvignil Evropo, katero bi neposredno spojil z Afriko. Izdelal ga je znani nemški inženir Hermann Sergels z vsemi potrebnimi številkami, statistikami, delovnimi načrti itd.

Načrt v glavnem zamišlja delno izsušitev Sredozemskega morja, čigar odvišna voda bi se porabila za namakanje Sahare. Na ta način bi stari svet pridobil toliko nove zemlje, da bi mogel na njej rezati kruha vsem sodobnim brezposelnim siromakom in še bi ostalo zemlje za stokratno število evropskih brezdomcev. Poleg tega pa bi se rešil s tem načrtom veliki problem superpopulacije črnega kontinenta.

Statistični podatki kažejo, da se črnci mnogo hitreje množe kot Evropeci. Med tem ko se Evropa bliža enakemu številu rojenih in umrlih in se potemtakem beo prebivalstvo skoroda ne veča več, pa rastejo črnci kljub bednemu življenjskemu položaju in raznim boleznim (kakor je n. pr. tropska malarija) sleherno leto za osem milijonov in pol v novih članov. In če bo šlo tako naprej, jim bo nekega dne pretesno na črnem kontinentu. In kakor se kultura dan za dnem z večjimi koraki širi tudi med Kamovimi sinovi (saj študira že toliko črncev na ameriških in evropskih univerzah), si bodo znali ti ljudje kaj kmalu polskati novih zemelj za odvišne prebivalce. Privzeli si bodo vso sodobno tehniko, katero si je Evropa izmislila, in z njeno pomočjo bodo koračili pač tja, kjer je najbližje do nove zemlje. To bo pač Evropa. Pomislimo samo na Japonce, kaj so ti ljudje v kratkem času dosegli, ker so izrabili evropske iznajdbe, a sami so še bili in naturali. Evropi ne bi mogel po-

magati dosti še tako gigantski stroj, ko je pa človek posebej mehkužnost; vendar je potrebno, da se zavaruje vsaj na afriški strani. A najuspešnejše sredstvo bi bila ekonomska nadmoč. Z izsuševanjem Sredozemskega morja in kultiviranjem Sahare bi se ta podaljšala za več sto let: Evropa bi imela še nadalje gospodarsko prvo besedo. Projekt Hermann Sergelsa stoji torej čisto na gospodarski osnovi. Pri zamišljanju tega načrta pa so ga vodile sledeče činjenice: Sredozemsko morje ni prirodno, to je: teh nekoliko rek, ki se izlivajo vanj, pač ne bo zadostovalo, da bi njegovo prostornino, ki se širi v 2 milijona in pol kvadratnih kilometrov, stalno polnile. Premalo je rek in preneznatne so. Ko ne bi dajal Sredozemskemu morju sleherno sekundo Atlantik 88.000 kub. metrov vode, bi se to že preužilo radi močnega izhlapevanja. Vsako leto bi se spuščalo za 1,05 m. Zatorej bi morali z nasipi pri Gibraltarju in Galipolju preprečiti novi dotok voda v Sredozemsko morje in tako bi se to zaprto morje umetno nižalo. S površinsko razliko med oceanom in Sredozemskim morjem bi se moglo dobiti 175 milijonov konjskih sil, a z izsuševanjem bi dobili v koritu Sredozemskega morja 600.200 kvadr. kilometrov nove zemlje; namočena Sahara pa bi končno nudila nad milijon kv. kilometrov plodovite zemlje. To so misli, ki mogočno zvenijo. Zraven vseh drugih pozitivnosti bi se iz Evrope zgradil naravni most v Afriko. Tako močna Pan-Evropa bi stala kot nepremakljiv steber proti kapitalistični Ameriki in prenaseljeni Aziji. Namesto orožja, bi evropske tovarne kovalle pluge; delo bi vzdignilo moč in ugled Evrope in kar je glavno; dalo bi jesti poslednjemu človeku. Ne bi bilo več niti vojne niti bede. Pa mar ne zvenijo te besede kakor daljne sanje? Sanje, ki ne bodo nikoli resnica?

Za okroglo mizo

Konferenca za okroglo mizo v Londonu se nadaljuje. Slika: Prihod dveh indijskih odposlancev za gorňjo hišo: Od leve na desno: Zafr Ullah Khan, državni podtajnik za Indijo, Sir Samuel Hoare in Sardar Tara Singh

Oče tajfunov

Pred dnevi je umrl pater Froc iz družbe Jezuev, častnik francoske častne legije. Ta mož je rešitelj tisočev ljudi, ki so plovili po morju ob vzhodni kitajski obali. Znano je, da sleherno leto v mesecih junija in oktobra privršijo cikloni nad kitajske vode. Ti orkani imajo hitrost do 50 milj na uro in pomenijo veliko nevarnost za ladje, ki jih zajamejo. Zatorej so ustanovili jezuitje l. 1872. v bližini Šangaja observatorij, ki naj bi bil nekaj znanilec vremenskih sprememb za morske plovbe. Od l. 1892—1931 je bil ravnatelj te opazovalnice pater Froc. Vselej je pravočasno napovedal mornarjem bližanje vetrnih vrtnecv. Kakor hitro je izdal pater Froc svoj svarič klic na šangajsko brodogoj, je takoj poskrbel upravnik luke, da je ves parniški promet četrti največje luke na svetu za nekaj časa povsem onemel. Če pomislimo, da je bilo s tega observatorija napovedanih že na tisoče ciklonov, (katero smer namreč kanijo zavzeti), si lahko predstavljamo, kolike množice ljudi in kolike množina blaga so ti patri rešili! Pater Froc, tudi »oče tajfunov« imenovan, je prejel v avgustu leta 1931 zlato medaljo na generalnem šangajskem konzulatu. Leta 1899. so hoteli tudi v Tonkingu observatorij in takratni generalni guverner je vse poskusil, da bi tako opazovalnico, kakor je šangaj-

ska, dobil tudi on. Obrnil se je na patra Froca v Šangaju in ga prosil, naj mu določi kak primeren kraj za observatorij. Po dolgem premišljevanju in mnogih potovanjih je pater Froc določil Phu-ien, ki leži med Hanoi in Hai-Phongom. Generalni guverner Indokine, ki je takrat sprejel patra Froca na svoji poletni rezidenci, je bil Paul Doumer, poznejši francoski predsednik, ki je tako nesrečno umrl. Še malo pred Doumerjevim tragičnim koncem je prišel pater Froc v Francijo. Predsednik Doumer ga je povabil v elizejsko palačo, kjer je imenoval neumornega patra za častnika francoske častne legije...

Katerih je več

Dozdaj je bil povsod govor o mnogo večjem številu žensk kakor moških. Zveza narodov pa je čisto drugače povedala ob svojem zadnjem »ljudskem« štetju. V Evropi je razmerje med moškimi in ženskami 1000 : 1067. Vzrok je seveda še zmerom svetovna vojna, ki je pogoltnila toliko mož. V Rusiji pa se je to razmerje skoroda izenačilo, 1000 moških proti 1103 ženskam. Več moških kot žensk je samo v Afriki, Aziji in Oceaniji.

Gozd se primice mestu

Po nekaterih gozdnih krajih že sekajo smrečna drevesca, katera bodo odpeljali vlakji v mesta. Čez mesec dni bodo pa ta drevesca že vsa v lučkah in sanjah.

Leninov mavzolej

V bližini Kremlja v Moskvi se dviga na Rdečem trgu narodno svetišče Sovjetske Rusije, Leninov mavzolej. Iz daljnih inozemskih predelov so naročili sovjeti dragoceni črni granit, da bi mrtve mu ustanovitelju nove Rusije postavili nagrobni spomenik. Razteza se štirideset metrov v širino in 30 metrov v dolžino; vendar pa se le za 4 metre dviga nad zemljo; pri vsej tej nizkosti pa mora sleherni obiskovalec po stopnicah navzdol, če hoče videti notranje prostore, ki je razsvetljeno z rdečimi lučkami, ki delujejo magično na človeka. Tu stoji steklena krsta, v kateri počiva Leninovo truplo. Težke vsote denarja da vlada sleherno leto na stran, da ž njim vzdržuje to truplo življenjsko sveže. Veak časa ga zategadelj skrbno pregleda posebna zdravniška komisija, ki vsako navidezno razpadanje že v kali zatre s kemičnimi sredstvi, katera so uporabljali že stari Egipčani. V resnici ima mrtvec podobo, ko da spi, nič mrtvaškega ni na njem; vse mrtvaške spremembe so namreč zdravniki tekom časa izbrisali z obličja prvega boljševiškega diktatorja. Dan in noč pa stojita pred njegovo glavo in nogami dva sovjetska vojaka s puško ob nogah, ki sličiita v svoji nepremičnosti mrzlima granitnima kipoma. Sta pač zastopnika svobode, ki jo je prinesel Lenin ruskemu narodu, ko je strl okove carskega samostilstva...

Nevaren povodni konj

Angleška mornarica je spustila v Chatamu na morje svoj najnovejši U-čoln, ki ga je krstila z imenom »Povodni konj«.

V jabolku je zdravje

Stari angleški rek pravi: Ako boš zjutraj jedel jabolka, boš ves dan brez skrbi in bolečin. Prav radi tega jedo Angleži in Amerikanci sleherno jutro jabolka, kakor hitro se prebude. Pa imajo jabolka v resnici velik pomen pri delovanju črevesja in ostalih prebavnih organov. Pa tudi redilnost jabolk je mnogo večja kakor drugih sadežev. Samo to je, da ima jabolko svoje največje redilno bogastvo v lupini, katere potemtakem ne smemo lupiti. Pa še: jabolko je eno najboljših naravnih sredstev za čiščenje zob.

Ameriški tisk

Leta 1926. je bilo v izdanih ameriških državah 2332 dnevnikov, 12.920 tednikov, 478 polmesecnikov in 1255 ostalih listov. Skupna vrednost teh časopisov in listov je bila cenjena na 1.154 milijonov 786.000 dolarjev. Od tega denarja pače na dnevnik 808 47.000 dolarjev, a k temu moramo prišteti še tvornice papirja, katere ima vsak večji list in veljajo po 6 milijonov dolarjev. Naklada teh dnevnikov je zrastle od 28.777.457 izvodov (leta 1914) na 35.733.107 izvodov (l. 1923). Naklada tednikov pa je zrastle v istih letih od 79.190.838 na 91.654.028 izvodov. Večji ameriški listi pa zaposlijo v upravi in uredništvu 48 članov, v informativni službi 466, za reklamo 306, strojnikov 130 ekspediterjev 260, klišerjev 30, graverjev 30, fotografov 17. V enem samem dnevniku z mnogimi dnevnimi izdajami in večjim številom nedeljskih ilustriranih prilog pa je zaposlenih 2060 oseb. V Parizu je 74 ameriških listov, a je zaposlenih 8 do 100 oseb pri slehernem listu. Kar se tiče porabe papirja v Ameriki, pride na vsako osebo 60 kilogramov na leto, kar je seveda rekordna višina, zakaj na Angleškem se porabi letno le 40 kg. v Belgiji, Franciji, Nemčiji in na Švedskem pa pride 20 do 30 kg. na osebo.

Hardtmuth se vrača

Leta 1790 je ustanovil Jožef Hardtmuth podjetje, ki je izdelovalo svinčnike. Ta slovita svetovna firma pa se je v polovici preteklega stoletja preselila z Dunaja na Češkoslovaško in tam izdelovala svinčnike, zakaj tam so bile tudi bogate zaloge sirovina. Te dni pa se je odločilo vodstvo, da prenese vso tvornico iz Češkoslovaške na Dunaj, kjer je bila tudi zibelka tega podjetja.

Poroka na daljavo

Nizozemska zakonska postava, ki se čisto praktično porablja, je sledeča: Ako se hoče kak nizozemski uradnik, ki živi v Nizozemski Indiji, poročiti z dekletom, ki ga ima v domovini, zadostuje, da izreče ženinov pooblaščenec — oče ali prijatelj — v imenu odsotnega besedico »da« — in poroka je gotova. Slika: Nizozemski profesor Hartog s svojo »nevesto«, katero je poročil za svojega sina.

Bata — delavec

Pred nedavnim je izšla avtobiografija pokojnega Tomaža Bata, v kateri je zanimiv odlomek o njegovem delu v Ameriki.

»Hotel sem delati kot delavec v tvornici, zakaj vedel sem, da je zaman govoriti komu o delu, ne da bi prej sam preizkusil vso trdost in trpljenje pri delu. Prepričan sem bil, da bom lahko obvladal vse stroje, ki proizvajajo obučo, toda to prepričanje mi je škodilo v Ameriki. Enostavno se me vsi mojstri odbijali, a tovariši so se mi posmehovali. Končno sem dobil delo. Postal sem od navadnega delavca pravi aristokrat, toda nisem pri tem postal bahač. Krvave žulje sem imel in ti so mi ostali živi spomin ob času, ko sem imel pod seboj stotisoče delavcev. Delo je v čast človeku, žulji pa pravica do kruha...«

Previdnost

»Gospod Perko, ali bi bili toliko prijazni, da bi mi odkritosrčno povedali, kaj mislite o meni!«
»Prav rad, ljubi prijatelj, toda le na — telefon!«

Med prijateljicami

»Ali je res, da skriva Marjetka neko tajno skrb?«
»Naravno! Ali ti ni o tem še nič pripovedovala?«

Renesančni rokoborci

Sport renesančne rokoborbe, ki je celo stoletje s polno močjo vladal po Evropi, se znova prebujata. Nemec Jahrenholz je podlegel Letoncu Petersonu.

Ladja v nevarnosti

Zadnje dni so obiskali škotsko obalo divji viharji, ki so dvignili kot hiša ogromne valove pa jih gurali proti skalovitemu obrežju. V ozadju se obupno bori z valovi ladja, ki bi rada dosegla luko v Aberdeenn

Obrtniška zborovanja v Celju

Celje, 20. nov.

Danes se je vršilo v Celju troje obrtniških zborovanj, ki nam dovolj jasno govorijo, v kako težavni razmerah se nahaja danes slovenski obrtnik.

Najprej je zborovala ob 8. uri jutraj v hotelu »Pošta« celjska zadruga čevljarjev. Razpravljalo se je o pravih, o pomočnikih preizkušnih in o vajencih. Tajnik zbornice za TOI iz Ljubljane g. dr. Pretnar je imel referat glede davčnega vprašanja, izpremembe obrtnega zakona in zaščiti obrtnikov pred neopravičenim izvrševanjem obrti od strani nepoklicanih ljudi. Zborovanja se je udeležilo okrog 40 oseb, za okrožni odbor je bil navzoč g. Miloš Hohnjec, obrtno oblast pa je zastopal g. magistratni komisar J. Pergar. Slišale so se nove pritožbe proti Batl in šušmarstvu, veliko se je govorilo tudi o težavah gospodarskem položaju, v katerega je zašla čevljarstva obrt. Volitve so odpadle, ker se bodo izvršile v okviru odbora. Zborovanje je vodil g. Lampret udeležila sta se ga pa tudi gg. Pičman in Košak iz Ljubljane.

Za deveto uro dopoldne je sklicala mariborska zadruga sodarskih mojstrov v mali dvorani Celjskega doma

zborovanje sodarskih mojstrov Jugoslavije.

Sodarska obrt je danes tista, o kateri lahko rečemo, da se mora najbolj boriti za svoj obstoj, ker je poleg pravih mojstrov brez števila šušmarjev, ki odjedajo kruh poklicnim sodarjem.

Zborovanje je otvoril in vodil g. Golter, ki je po pozdravnih besedah omenil, da je danes po Jugoslaviji okrog 2000 sodarskih mojstrov, približno isto število pomočnikov in okrog 500 vajencev. Povdarjal je, da je sodarstvo predvsem sezijska obrt in da bi se morala davčna uprava pri odmeri davkov na to tudi ozirati in ne vzporejati sodarjev z ostalimi obrtniki, ki so stalno zaposleni. Boj sodarjev mora biti naperjen predvsem šušmarstvu in medsebojni konkurenci. Nato je predaval g. Marček o šušmarstvu: glede šušmarjev je treba prišiti predvsem dvojne dejave: 1) nastopiti je treba

Kmetški dolgovi

V nedeljski številki »Vremena« piše viceguverner Narodne banke Andrija Radović o problemu kmetških dolgov, da znaša povprečna obrestna mera v savski, primorski in dunavski banovini pri zadruhar 12%, v drugih banovinah pa 15%. Pri bankah znaša povprečna obrestna mera v dravski banovini 10, v savski 12 do 14, v ostalih banovinah pa 15 do 20%. Pri dolgovih zasebnikom je obrestna mera najvišja in gre od 5 do 25, 30, 60% in celo več.

Po nekem računu so kmetje do tekočega leta plačevali letno za obresti 700 milj. Din, po novem projektu na bi se njih plačila zmanjšala za 250 milijonov Din.

Glede bodočnosti kmetijskega kredita je jasno, da ga bodo gojili le zasebniki, in sicer po zelo težkih pogojih, toda takih, da bo prišlo do izigravanja zakonskih predpisov. Mnogi od onih dolžnikov, ki bi bili v stanju, odgovarjati svojim rednim obveznostim, pa jih je zakon tega onemogočil, bi se usmerili tako, da bi postali vaški oduhu. V kolikor bi kmet občutili dobroto znižanja obrestne mere za prejšnje dolge, toliko težje in dražje bi plačevali kredite, ki jih bo dobil v bodoče pod oduhu pogoj.

SPORAZUM DUNAJSKEGA KREDITNEGA ZAVODA Z INOZEMSKIMI UPNIKI.

Kakor poročajo z Dunaja, je prišlo med avstr. vlado in odborom inozemskih upnikov avstrijskega Kreditnega zavoda do sporazuma. Inozemska aktivna Kreditnega zavoda prevzame lastna Holding družba, katere prioritete obveznosti bi prevzeli inozemski upniki za svoje terjatve, ki znašajo približno 420 milijonov šilingov. Večina delnic novo ustanovljene Holding družbe bo ostala pri Kreditnem zavodu. Nadalje bodo prevzeli inozemski upniki 49% delniške glavnice Kreditnega zavoda v obliki prvenstvenih delnic. Po izvršitvi te izločitve iz premoženja Kreditnega zavoda bodo inozemski upniki dobili ostanek 140 milijonov šilingov v letnih anuitetah.

Da se olajša nakup naših vin, priredi mariborska zveza gostilničarskih zadrug dne 29. in 30. t. meseca izlet v ormoško ljutomerske gorice. Pridejo tudi avstrijski gostilničarji, pa tudi iz savske in iz drugih banovin. Namen tega izleta je prepričati goste o izborni kvaliteti naših vin.

Riz v naši državi se goji v vrdarski banovini. Letos je bilo zasejano z rižem 2126 ha in se ceni pridelek na 30.000 metrskih stotov.

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

»Na vse zadnje ste pa le vsi skupaj nekakani čudni ljudje.« je menil, ko je izpraznil svoj kozarec; »namesto da bi me izročili vojaštvu, kar bi prav lahko storili, bi me na vsak način radi samo upijali.«

»Bog ne daj, blagorodje,« sem ga zavrnil in mu zopet napolnil čašo; »redkokolič imamo čast, kakšnega odličnega gospoda pri našem ognjišču pogostiti. Zategadelj se morate že zadovoljiti s tem, kar vam moremo ponuditi.«

»Sinko,« je dejal svetnik in se razkoračil pred ognjiščem, v dokaz, da je še povsem trezen, »sklenil sem se izkazati strogega do vas, toda premagali ste me. Vaša hvalevredna gostoljubnost, in udobni dom, pa grog in izborni prigrizek so mi ta večer napravili zelo prijeten. Bog ve, kako dolgo že nisem okusil kaj tako slastnega.«

»Blagorodje, hvalite nas preko zaslug.«

»Ne, ne, pravim ti, da mi je všeč pri vas, četudi mi ni tako lahko ustreči. Zahvaljujem se ti kakor plemeniti, čeprav naš rod ni več tako obilčen, kakor je bil. Aetas parentum — kaj je že to, dečko? Zvedel sem, da si bil ti v latinski šoli?«

»Da, spoštovani gospod, in celo v prav dobri; toda zavoljo latinskega nisem postal nič pametnejši.«

»Pustiva to,« je dejal svetnik: »John, ti postajaj vse pametnejši. Starec je žalostno stresel svoje sive lase, kakor da bi mu bila latinsčina v pogubo. Očitno sem ga pogledal in se v duhu vprašal, ali bi bila nemara tudi mene tako uničila, če je ne bi bil, hvala Bogu, pravočasno opustil.«

proti takim sodarjem, ki se niso nikdar ušli sodarske stroke in katerih število je posebno veliko v vinorodnih krajih in delajo ter so plačani kot navadni dninarji in 2) proti takim, ki začno delati na svoje takoj po končani učni dobi, pa nimajo zato še potrebne kvalifikacije ne obrtne pravice. Največ škodo delajo v tem oziru pivovarne, ki izdelujejo sodke s svojimi uslužbenci. Nato je podal predsednik smernice za bodoče delo; potrebno je enotno sodelovanje sodarskih mojstrov iz cele Jugoslavije, urediti bo treba enkrat vprašanje pivovaren, zaščiti domače izdelke pred inozemskimi, istaklo bo treba zaščiti sirovine. Veliko se je razpravljalo o učencih in o mojsterskih izpitihi. V ta namen se bo izdala posebna brošura, ki obravnava predpisane snov. Ustanovljen je bil tudi pripravljalni odbor za svezgo sodarskih mojstrov Jugoslavije, v katerega pridejo zastopniki vseh vojških mest. Končno je govoril še tajnik zbornice za TOI g. dr. Pretnar o sodarski stroki in novem obrtnem zakonu ter je predvsem pozival sodarje k složnosti.

Zborovanja se je udeležilo okrog 50 sodarjev iz raznih krajev banovine, so bili tudi 4 Hrvatje.

Popoldan ob 3 je bil v Obrtnem domu občni zbor Zveze obrtnih društev Dravske banovine, ki ga je vodil predsednik g. Jernej Golter. Občnega zbora se je udeležilo 33 delegatov, ki so zastopali 13 društev. Na občnem zboru so bila podana običajna poročila posameznih funkcijonarjev, iz katerih razvidimo, da Zvezko delovanje v pretekli poslovni dobi ni bilo tako agilno, kakor bi bilo pričakovati. Pri volitvah je bil z malimi spremembami izvoljen stari odbor, pri slučajnostih se je pa razpravljalo o različnih vprašanjih, ki zanimajo danes obrtništvo: o produktivnih združenjih, o davkih, o socialnem zavarovanju obrtnikov in o obrtniškem glasilu. Tudi na tem zborovanju je govoril g. dr. Pretnar in sicer o obrtniških združenjih in okrožnih odborih, o zavodu za pospeševanje obrti in o socialnem zavarovanju. Občni zbor je bil mestoma jako buren. Občni zbor se je pridružil tudi resoluciji, ki je bila izglasovana nedavno na zborovanju v Ljubljani proti zahtevam avtoriziranih inženjerjev.

Borza

Dne 22. novembra 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Berlina, Bruslja, Curiha in Prage. Učvrstila sta se Amsterdam in Newyork, dočim so devize London, Pariz in Trst popustile.

V italijanskem kliringu se je baza zmanjšala od 295,71 na 295,71. Odstotek ažia pa je ostal neizpremenjen: 26,5%. V nemškem plačilnem prometu znaša ažia na bazi 1973,04 28,5%.

Na ljubljanski borzi je prišlo do zaključkov avstrijskega šilinga v zasebnem kliringu in je bil zabeležen tečaj 8,50—8,65. Boni grške narodne banke izkazujejo čvrsto tendenco.

Na zagrebški borzi so grški boni neizpremenjeni in notirajo 42—47. Šilingi so v zasebnem kliringu neznačno narasli od 8,55 do 8,70 brez zaključka.

Ljubljana. Amsterdam 2314,57—2325,93, Berlin 1367,64—1378,44, Bruselj 798,57—802,51, Curih 1108,85—1113,85, London 188,08—189,68, Newyork 5741,59—5769,85, Pariz 225,62—226,75, Praga 170,67—171,53, Trst 234,51—236,91.

Curih. Pariz 20,955, London 16,975, Newyork 520, Bruselj 72,05, Milan 26,61, Madrid 42,50, Amsterdam 208,825, Berlin 123,575, Stockholm 90,00, Oslo 86,70, Kopenhagen 88,40, Sofija 8,76, Praga 15,40, Varšava 58,30, Atene 2,95, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,085.

Vrednostni papirji

Danes so bili čvrstejši tečajji vojne škode in 7% Blera, dočim so drugi državni papirji ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je bil zlasti največji in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 700 kom. in 7% Bler. pos. 1000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 20 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% invest. pos. 45 bl., vojna škoda 203—205, 8% Bler. pos. 38—44, 7% Bler. pos. 37—41, Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 4000—4300, Priv. agr. banka 227—230 (227), 7% inv. pos. 46—48, agrarji 24,50—27, vojna škoda 204—206 (203, 207), 12—206—207 (206, 207), 6% begl. obv. 33 den., 8% Bler. pos. 39—43, 7% Bler. pos. 38—39 (38), 7% pos. DHB 42—45, tobačne srečke 10—15.

Beograd. Narodna banka 4100 den., Priv. agr. banka 227—229 (228, 227) 7% inv. pos. zaklj. 47,50, 47, agrarji 25—25,50 (25,50), vojna škoda 206—208 (207, 208), 12—206—209 (207), 6% begl. obv. 33,50—34 (34, 33), 8% Bler. pos. 44 bl., 7% Bler. pos. 38—41, 7% pos. DHB zaklj. 45.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana. 61,85, Atsinger Chemische 118,25, Mundus 59,50, Alpine 11,95, Trboveljska 1975, Leykam 130.

Dva in petdeseto poglavje.

Kako se dela smetana.

Častitljivi svetnik ne bi bil oni večer sam našel poti domov, kajti bil je preveč omahljiv, zato je drago volje sprejel za prenočevanje našo starinsko posteljo, ki je bila vanjo vrezana podoba svetopisemske Samaritanke. Sam sem ga lepo in udobno spravil na posteljo, tako da mu ni bilo treba storiti drugega, ko zatisniti oči in držati usta odprta za dihanje; in drugo jutro se mi je zahvalil za vse, česar se je mogel še domisliti.

Meni so se medtem motili po glavi vsakovrstni dvomi, je li starec v resnici začel čutili naklonjenost do nas ali jo je pa samo hlinil, da nas bi varal. Tudi sem se večkrat začuden vprašal, kako je moglo nekaj kozarčkov groga tako pametnega in solidnega starca spraviti iz ravnesvja. Vruha tega mi je Lorna pripovedovala, da se je ponosil prebudila in je slišala nekaj sum, kakor da bi nekdo previdno omarice odpiral. Ko se je pa v postelji zravnila, da bi priskuškala, je zopet vse utihnilo. Menila je torej, da je bila najbrž miška, in je zopet mirno zaspala.

K zajtrku je prišel stari gospod popolnoma trezen in je nato šel z Anko v mlekarnico, da bi videl, kako pripravljamo pri nas kisko smetano, ki jo je použil polno skodelico. Pričela sta se pomenkovati in Anki se je finji stari gospod zelo prikupil, kajti ogorenko je obsojal ljudi, ki obrekujejo njegova Toma Faggusa.

Semkajle nosimo hladit skleda, spoštovani gospod,« je pojasnjevala Anka in kazala s prstom na dolgo vrsto posod z mlekom. »Najprej jih nekaj časa postavimo v kuhinji na razgreti pepel, da se pričnejo delati na mleku mehurčki, na kar se prične zbirati na vrhu debela, gosta smetana.«

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač. gar. 52—54, dec., jan. 54—56, marec, april, maj 70—72, ban. gar. 50—52, srem. gar. 53—55, srem. suš. Indija 63—65, ladja 68—70, ban. suš. 60—62, bač. suš. 63—65, otrobi bač. srem. v juta vrečah 62,50—65, ban. 61—63. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 74½ vagona.

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor 148—150, gorbač. 150—152, koruza bač. prompt 50—52, dec., jan. 54—56, suš. 63—67, Donava in Tisa šlep 71—73, fižol bač. uzančni 115—120. Ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet: 60 vagonov.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet tih. Pšenica marec 18,03—18,15, zaklj. 13,04—13,05, maj 13,42—13,45, zaklj. 13,36—13,38, rž marec 7,95—8, zaklj. 7,97—8, koruza maj 8,11—8,25, zaklj. 8,11—12, julij 8,58—8,63, zaklj. 8,58—8,63.

Chicago. Pšenica marec 48, maj 49,25, dec. 42,75, koruza marec 29,675, maj 31,50, dec. 24,75, oves marec 18,25, dec. 16.

Winnipeg. Pšenica dec. 45,75, maj 49,75, julij 51.—

Živina

Mariborski živalski sejem dne 22. novembra. Na današnji sejem je bilo prignanih 5 konj, 8 bikov, 79 volov, 299 krav in 5 telet, skupaj 396 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli volji 3,25—4, poldebeli volji 2,25—2,75, plemenski volji 2—2,25, biki za klanje 2,50—3, klavne krave debele 2—3 Din, plemenske krave 1,50—1,75, krave klobasnice 1,75—2,25, molzne krave 1,75—2,25, breje krave 2,50—4 Din, mlada živina 5—6 Din za kilogram žive teže. Mesne cene so bile sledeče: volkovo meso I. vrste 8—10 Din, II. vrste 6—8 Din, meso od bikov, krav in telet 4—5 Din, telečje meso I. vrste 12—14 Din, II. vrste 8—10 Din, svinjsko meso sveže 10—14 Din za kg mrtve teže.

Dunajski praški sejem. (Poročilo trdnice Edv. Saborsky & Comp., Dunaj.) Na trg je bilo pripeljanih 5327 pršutarjev in 3850 špeharjev, iz Jugoslavije 2669. Na kontumacnem trgu pa je bilo 260 pršutarjev in 2787 špeharjev. Cene: špeharji najboljši 1,75, I. 1,65—1,72, II. 1,60—1,64, kmetski 1,55—1,72, pršutarji 1,40—1,65, najboljši 1,80—1,85. Tendence: špeharji so se pocenili za 5 grošev, pršutarji pa so obdržali neizpremenjeno ceno.

Naznanila

Pri prvem večeru komorne glasbe, ki se vrši pod okriljem našega železničarskega glasbenega društva »Sloga« v petek dne 25. novembra 1932 ob 8 zvečer v dvorani Kina Dvor, se nam predstavi zagrebški godalni kvartet, ki uživa svetovni sloves. Glasbene umetnine, ki jih izvaja ta slovit kvartet na tem večeru so: Beethoven op. 95 št. 11, Krešimir Baranovičev Andante, Schubertove variacije: Smrt in dekle, Mendelssohnova pesem in Rawelov kvartet za godala. Ker je vstopnina zelo nizka ter da se prepriči naval na večerno blagajno, svetujemo vsem, da si oskrbijo vstopnice že v predprodaji. Dobe se v Matični knjižnici ter v trafikih Pugej v palači Pokojniškega zavoda na Miklošičevi cesti.

Opozarjamo na današnje predavanje o denarni krizi in o varčevanju, ki bo ob 20 v dvorani Delavske zbornice.

Anglesko-jugoslovansko društvo vabi na redni tedenski sestanek drevi ob 8 v Kongresni kavarni poleg kina Matica.

Cerkveni vestnik

Drevi ob 8 seja Križanske moške kongregacije.

Naše dijaštvo

Akademski Marijina kongregacija pri oo. jezuitih ima svoj redni sestanek drevi ob tri četrti na 8 v Domu duh. vaj (Zrinjskega 9). Gg. akademiki srčno vabljeno! — Voditelj.

Zveza slušateljev Aleksandrove univerze javlja, da se je njen odbor konstituiral sledeče: Predsednik: Zemljak Josko, podpredsednik: Matko Marjan, glavni tajnik: Zupančič Franc, tajnik II.: Svetlin, blaginjak II.: Gosakova, blaginjak II.: Kukičević Kazimir, gospodar: Strojnik Franc, zapisnikar: Doštal Samo. — Načelniki odsekov: AUD: Ložar Slavko, APF: Kos Franc, AZF: Čelik, OPK: Kulovec Tomaž, IPO: Kos Albert.

Na 19. rednem občnem zboru DPD, dne 22. novembra, je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Umek Jože, cand. phil., tajnik Pukšić Tone, stud. iur., blaginjak Glavač Stefan, stud. iur., revizorja Kukičević Kazimir, cand. iur., Zupan Stane, cand. iur., odbornika dr. Ehrlich in Hartman Lojze.

Na občnem zboru SDZ je bil izvoljen sledeči odbor: Breclj Marjan, predsednik; Zebot Ciril, podpredsednik; Omanen France, tajnik I.; Časar France, tajnik II.; Jagodič Boris, blaginjak; Javornik Mirko, ref. za inozemstvo; Zen France, ref. za tisk. Revizorji: Kukičević Kazimir, Oražen, Založnik Alojzij.

Svetnik jo je smehljaje se poslušal. »Ali pa veste,« je dejal, »da bo vrhinja še dosti gošča in je boste trikrat več dobili, če jo boste po vrhu gladili z brušenim steklom, biserno ogrlico ali sploh s kakim svetlim predmetom?«

Anka je od začudenja izbulila oči. »Ne, prvič slišim kaj takega. Česa vraga se človek ne nauči! Saj lahko poskusiva, kar po svojo koralno ogrlico pojdem. Toda, ni li vmes kakšna čarovnja ali kaj takega?«

»Oh, kaj še, dušica. Saj vam ni treba storiti nič drugega, kakor pozorno gledati, kako bom jaz delal. Nič hudega se vam ne bo zgodilo. Toda korali niso za rabo, kakor sploh nobena pisana stvar. Najboljše so navadni stekleni biseri, zlasti če se lepo svetijo.«

»O, take vam pa lahko priskrbim,« je vzkliknila Anka, »znaša draga Lorna ima neko staro ogrlico s steklenimi biseri ali brušenimi dragulji, ki so popolnoma prozorni in brezbarvni in se samo na soncu ali v svitu svetilke pisano leskečejo. Gotovo nama jo bo rada posodila. Takoj jo prinesem.«

»Nedvomno se ne leskečejo niti na pol tako krasno kakor vaše lepe oči. Toda na noben način ne smete izdati, da bi jo rad imel jaz ali kakaj bova rabila. Sicer bi utegnila izgubiti svojo čarovno moč. Ne zinite nikomur niti besedice o tem in prinesite ogrlico semkaj, če veste, kje jo moja nečakinja hrani.«

»Seveda vem. Šele zadnji teden jo je zopet sprejela nazaj od Johna, ki jo je prej zanjo hranil. Še pred kratkim jo je imela na vratu, ko nas je nekdo obiskal. Rekel je, da je zelo dragocena in je govoril zelo učeno o draguljih na nji, toda pozabila sem, kako jih je imenoval. Toda najsi je še toliko vredna, nič ji ne more škodovati, če jo

S sredstvom „Haarglanz“ je nega las popolna.

»Haarglanz« je v zdravstvenem pogledu potrebna okrepljena in pomlajevalna kopel po umivanju glave. To sredstvo nevtralizira pri vsakem umivanju glave v lasih nabrane alkalije. Nabrekli lasje se s tem sredstvom spet stisnejo in zravnajo in tako hitreje posušijo. S tem pridobijo lasje spet svojo naravno mladostno prožnost. Ta prožnost in popolna čistota je dokazana z lepim sijajem. Sredstvo »Haarglanz« je priloženo vsake mu zavojčku »Crne glave«, zdravniški pa so tudi praktična očala proti peni, da si lahko umivamo glavo a. odprtimi očmi.

Sporne vesti

Mariborski Maraton, ki je med letom najboljši marljivo gojil lahko atletiko in plavanje, je že pričel s pripravami za zimo. Svoje delovanje bo med zimo prenesel zopet v Rimski vrelce, zimski raj pod Karavankami. Onstran planin je gotovo najlepši smučarski svet v okolici Rimskega vrelca. Maratonci so poskrbeli za dobre smučarske učitelje, ki bodo vodili od 15. decembra pa do 30. januarja tečaje za začetnike, one, ki že nekaj znajo in tekmovalce. Vodili bodo tečaje med drugimi tudi naš Jože Černič, eden najboljših smučarjev turistov in pa seveda »Joža« Janša iz Mojstrane. Janša in Černič sta dva učitelja smučanja, da gotovo ne bo nikomur žal, da je njima zaupal svoje telo v izvežbanje. Hrana in stanovanje v hotelu bosta zelo poceni. Celotna penzija je preračunana na 35 do 45 dinarjev. Prijave za tečaj je pa treba poslati na naslov kluba vsaj osem dni pred pričetkom tečaja. Torej za Božič — v Rimski vrelce!

Poročali smo, da je LNP sklenila nadaljevati s prvenstvenim programom že v jeseni. Toda prepuščala je klubom, da se za termine sporazumejo. Seveda za sporazum ni treba pristanka LNP. LNP naj odredi, da se tekme nadaljujejo.

Dolgo pričakovana seja, na kateri so preresali potrebe ljubljanskih sportskih organizacij, je bila včeraj. Povabljeni so bili zastopniki skoro vseh sportskih organizacij. Kje bo občina dala prostor za prepotrebna sportska igrišča, kakor tudi za otroška igrišča, je danes eno najvažnejših vprašanj komunalne politike. Dajle igrišča, da bodo bolnišnice odveč — je parola, ki bo morala slej ko prej prodreti tudi v Ljubljani.

Norvežani že popuščajo. Tekme na narodni praznik, holmenkolske tekme, ki so se dosedaj vršile le v kombinaciji, se bodo odslej ocenjevale ločeno. Tek na 18 km in skoki se bodo ločeno ocenjevali. S staro tradicijo so prelomili, največ pod vplivom srednje Evrope, oziroma alpskih krajev. Do veljave bo prišla tudi tam gori, v kolikor bodo seveda razmere dopuščale, alpska tehnika in način tekmovalstva. S težavo so prodrli propagatorji novih idej v smučanju. Toda Norvežani ne čujejo kar tako oddati svojega prvenstva, zato se prilagodijo razmeram v alpskih deželah.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 23. novembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza. — 17.30 Otroški kotiček (gospa Gabrijelčičeva). — 18. Plošče. — 18.30 Maribor nekaj in sedaj — 19. Ruščina (dr. Preobraženski). — 19.30 Literarna ura: Ob 300 letnici rojstva modroslovca Spinoze (univ. prof. dr. Veber). — 20. I. glasbeni večer, posvečen spominu Jak. Aljaža, prenos iz Uniona. — 21. Samospevi gospe Stefanije Ukovec. — 21.30 Salonski kvintet. — 22.15 Čas, poročila.

Četrtek, 24. novembra: 12.15 Radio kvartet 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, radio kvartet, borza 17.30 Salonski kvintet 18.30 Šahovska ura (dr. M. Vidmar) 19.00 Poskusi umetnega razvoja iz cikla »Cuda in tajne življenja« (prof. Pengov) 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Niko Kuret) 20.00 Prenos cerkvenega koncerta iz cerkve sv. Petra v Ljubljani. Orgelske točke izvaja prof. Tome, poje šentpeterski cerkveni zbor 21.15 Violinski koncert. Izvaja g. Dany Brunshvick, prof. na pariški Ecole Normale. Pri klavirju g. Cholić 22.00 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Četrtek, 24. novembra: Zagreb: 20.00 Prenos iz Ljubljane — Gornja Italija: 20.30 »Dona Imperia«, opera — Barcelona: 22.00 Prenos iz gledališča — Stuttgart: 20.05 Simfonični orkester — Toulouse: 20.45 Simfonični koncert 23.00 Marška glasba 23.30 Angleška glasba — Berlin: 22.15 Poročila, plesna glasba 24.00 Koncert — Beograd: 20.00 Prenos iz Ljubljane — Rim: 20.45 Koncert orkestra poljske godbe — Barmünster: 20.00 Arje in pesmi — Langenberg: 20. Operetna glasba — Praga: 23.00 Plošče — Budapest: 20.00 Koncert opernega orkestra 22.00 Plesna glasba — Varšava: 20.00 Laha glasba 21.30 Slavnosni koncert — Pariz-Eiffel: 19.30 Radio koncert.

država nad posodami.

»Bog ne daj kaj takega; saj bo le dobro in koristno, če bo smetana gosta in debela. Vsako dobro delo pa ima plačilo samo v sebi, to mi, staremu in izkušnemu človeku, lahko verjamete, zlo dete.« Bil je videti tako plemenit in dobrodušen, da mu je Anka brezpogojno zaupala. Hitro je stekla po ogrlico moje neveste.

Ogrlica je bila zadnja dva dneva slučajno v njenih rokah. Lorna je bila namreč neprestano v strahu, da bi me mogoč kdo zaradi njene ogrlice napasti in oropati. Ker se je bila zanjo, še bolj pa zame, je ni hotela dlje pustiti v mojem varstvu. Jaz sem se sprva sicer malo branil, da bi ji jo izročil, toda v srcu sem bil vesel, da se bom iznebil skrbi in odgovornosti za tujo dragocenost.

Anka je v resnici našla dragoceno nakit pod desko v Lornini postelji. Sama ji je bila izbrala to skrivališče, misleč, da je tam najvarneje. Veselo je odhitela z ogrlico k svetniku in mu pokazala iskrene se drago kamenje.

»O, to staro stvar pa prav dobro poznam,« je dejal svetnik malomarno. »Nemara bo zadostovala za najin pos

Predhodniki težkih pljučnih bolezni

lahko postanejo kašelj in motnje pri dihanju, ako se zane-marjajo. Prehlad se dostikrat pojavlja poleg kašlja še v

drugih oblikah, kot je hripavost, bolečine v vratu, težkoče pri dihanju, bolečine v prsih, v hrbtu in ramah. Pri sla-botnih osebah in otrocih imajo lahko taki pojavi zelo težke posledice, ako se jih pravočasno ne ustavi. Zato dobro store oni, ki se zavarujejo z uporabo pravega

Zagorskega soka »Elsa« za prsa in proti kašlju od lekar-narja Fellerja. 2 steklenici Din 50.-, 4 steklenice Din 92.- z zavojnino in poštino pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 134. (Savska banovina).
Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdravja št. br. 509 od 24. III. 1932

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žensilovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa eno-kolenska, 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Krojaškega učenca
iz Ljubljane ali okolice
sprejme Slapar, Šmartin-ska cesta 8. (v)

Službe iščejo

Pekar in šofer
vojašine prost, samski,
vešč slovenščine in nem-
ščine, prosi nameščenja.
Naslov pove uprava »Slo-
venca« št. 16.727. (a)

Prodajalka

pridna in poštena, dobra
računarka, išče mesta v
modni ali mešani stroki.
Gre tudi izven Ljubljane.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 16.750. (a)

Zastopnike (-ce)

za šlager artikel iščemo
po vsej banovini. Dopise
s priloženo znamko pod
»Organizacija« 16.729 na
upravo »Slovenca«. (a)

Službodobe

Kmečko dekle
pošteno in pridno, za vsa
domaća dela, iščem za
takoj. — Naslov v upravi
»Slovenca« št. 16.761. (b)

Šiviljo

sprejem v trgovino. —
»Pri Samcu« - Sv. Petra
cesta 42. (b)

Postrežnica

se išče za par ur dela po
košilu. Zaloška cesta 1/L

Douk

Šoferska šola
E. Ceh
(bivša Carmenkova šoferska šola)
Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklicne šoferje in
amaterje. Prospekti in po-
jasnila zastojni in franco.

Krojači, šivilje,
nešiviljel Dnevni in ve-
černi tečaj prirobovanja
z jako nizanim honorar-
jem otvori Krojno učilišče
Šmartinska c. 24, poleg
kolodvora, dne 28. nov.
Vpisovanje dnevno. Kroji
po meri, cena 15—20 Din.
Ne zamudite ugodne pri-
like! (u)

Denar

Posojila
od 100.000 do 5.000.000 Din
iščemo za l. hipoteke —
eventuelno tudi v hranil-
nih knjižnicah. Cenene po-
nudbe na: M. Jankole,
komanditna družba —
Ljubljana, Štefenburgova
ul. 6/II. Telefon 30-52 d

Vrednostne papirje
vseh vrst, tu- in inozem-
ske, obveznice, založnice,
srečke in hranilne knjiž-
ice vseh denarnih zavodov
kupujemo in prodajamo.
M. Jankole komanditna
družba, Ljubljana, Štefen-
burgova ulica 6/II. Tele-
fon 30-52 (d)

Stanovanja

ODDAJO:
Prazno sobo
oddam na Mirju blizu
Obrtne šole mirni, solid-
ni osebni Naslov v upra-
vi »Slovenca« pod št. 16.395 (d)

Trisobno stanovanje
s kopalnico oddam takoj.
Tyrševa (Dunajska) cesta
št. 99. (c)

Dvosobno stanovanje
kabinet, kopalnica in vse
pritikline, oddam. Herber-
steinova 12, pri Stadionu,
Hribar. (c)

Opremljeno sobico
tik kavarne »Evrope« takoj
oddam. Naslov v upr.
»Slovenca« št. 16.726. (s)

Vnajem

ISČEJO:
Gostilno
vzajem v najem kjerkoli
takoj ali kasneje. Ponud-
be na upravo »Slovenca«
pod »Dam denar« 16.767. (m)

ODDAJO:
Lokal, skladišče
in stanovanje se odda s
februarjem. Stari trg 24. (n)

Objave

»Triglav«
tovarna kisa, dr. z o. z.,
Klanec pri Kranju — je
preklicala Erženu Janezu,
bivšemu železničarju, po-
slovdstvo družbe in ne
sme isti sklepati kakke po-
godbe za kisarno Triglav
ali pa zanj denar spreje-
mati. — Kranj, 22. nov.
1932. (o)

Posedstva

Stavbni kompleks
ob Dunajski cesti prodaj
Jerko, Dunajska 97. (p)

Realitetna pisarna
Ljubljana, Wolfova ul. 1,
posreduje pri nakupu in
prodaji hiš, posestev, pri
oddaji in najetu stano-
vanj, lokalov. Postrežba
hitra, kulantna. (p)

Štiristanovanska vila
novo zgrajena, 3 minute
od tramvaja. Napredaj. V
isti je vodovod, elektri-
ka, kanalizacija ter v dveh
stanovanjih kopalnica. —
Vila je obdana z velikim
vrtom. Poizve se v upra-
vi »Slovenca« št. 16.463. p

Lepo, malo posestvo
ob glavni cesti, blizu le-
pega trga, 10 minut od
železnice, vrt, hmelj, hiša
s 6 sobami, priprava za
vsako obrt ali upokoje-
na, sušilnica, novo gospo-
darsko poslopje, arondir-
ano 49 arov, v najlepšem
stanju — prostovoljno na-
prodaj po zelo ugodni ce-
ni. Naslov v upravi pod
št. 16.748. (p)

Lepo posestvo
38 arov, 6 lepih poslo-
pij v dobrem stanju, po-
lovico bukovega gozda za
sečnjo, z vsem inventar-
jem, napredaj za 120.000
Din. Poizve se pri lastni-
ku Ivanu Brglez, Loče pri
Poljčanah. (p)

Hiša z vrtom
napredaj za 38.000 Din. —
Brod št. 29, St. Vid nad
Ljubljano. (p)

Kupimo

Zlato
(stare zlatinice) kupujemo
M. Jankole, komanditna
družba, Ljubljana, Štefen-
burgova 6/II. Telefon št.
30-52 (k)

Obrt

Brusimo britve
škarje in nože. Istotam
najcenejša brivnica. Ma-
ribor, Mlinska 8. (t)

Najmodernejši
brivski in damski
salon
v palači Grafike
se priporoča

Matko Šinakovič
Postelne žične vloge
v lesenih ali železnih okvirjih, ter
zložljive železne postelje izdeluje
solidno točno po naročilu terda

Pavel Strgulac
Ljubljana, Gosposvetska c. št. 13
Zahtevajte brezplačni cenik!

Prvovrstni
koruzni in
čnkvanlini zdrob
po najnižjih cenah pri
Pavel Bertonec
valjčni mlin
Domžale

Bukova drva
in ogilje
kupi je stalno
Uran franc
Ljubljana
Sv. Petra cesta 24.

Srebrne krone
stare zlato in srebro ku-
puje **RAFINERIJA DRA-
GIH KOVIN** - Ljubljana,
Mlinska ulica 36, vhod z
Vidovdanske ceste pri
gostilni Možina.

Prodamo
Namočeno polenovko
vsak petek pri I. Buzzo-
lini, Lingarjeva ulica. (l)

Puhasto perje
15 Din kg, čohano 32 Din
kg, puh 140 Din kg, ter
volno in žimo
za modroce izredno po-
ceni prodaja: Seča, Wol-
fova 12 (dvorišče).

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah za strojno
pletanje in ročna dela po
najnižjih cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana —
Zidovska ul in Stari trg

Štečilnike
raznih vrst: vrtnice, bal-
konske in stopniške
ograde, dima, vratica,
brzoparilnike, nudi po
najnižjih cenah ključ,
podjetje Ciril Podraž,
Ig pri Ljubljani.

Jabolka
štajerska, namizna, zim-
ska ali takoj uporabljiva,
posamezne vrste ali me-
šane — razpošiljam od
25 kg naprej po povzetju.
Cena Din 2.50—3.50 po
kvaliteti, franco Velenje.
Anton Čok, Velenje,
Št. III. (l)

Konfekcija — moda!
Najcenejši nakup Anton
Presker, Sv. Petra cesta
št. 14. Ljubljana. (l)

Prst, presejano,
za vrtove, pesek za dvo-
rišča in materijal za zasi-
panje Vam dobavlja mest.
stavbenik Anton Mavrič,
telefon 33-82. (l)

Puhasto perje
čisto, čohano po 48 Din
kg druga vrsta po 38 Din
kg čisto, belo, gosje po
130 Din kg in čisti puh
po 250 Din kg Razpoši-
ham po poštnem povzetju
L. BROŽOVIC — Zagreb,
Mlica 82 Kemična čistil-
nica perla

Orehova jedra
5 kg 85 Din. Med, garan-
tirano čisto, kante 30 kg
375 Din. Ia. suhe češplje,
v zabojih 50 kg 220 Din.
10 kg 61 Din. Češpljeva
marmelada 10 kg 70 Din,
franko naročevalec, poši-
lja G. Drechsler, Tuzla. l

Sveže najfinejše norveške
ribje olie
iz lekarne dr. G. PICCO-
LIJA V LJUBLJANI se
priporoča bledim in sla-
botnim osebam.

Modroce
otomane divane, fotelje
in vse tapetniške izdelke
vam nudi najceneje
tenac - Narobe
Ljubljana, Gosposvetska
cesta št. 16 (pri Levu)

Krušno
moko
in vse mlevske izdelke
vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32

Nakup in prodaja
vrec ter jute
A. Grebene
Dunajska 36

postelne mreže
s peresi, podložene in na-
vadne elastične izdeluje
najceneje od 65 Din na-
prej po velikosti

Alotz Andlovic
Komenskega ul. 34
in Mestni trg 9
(poleg Skaberneta)
Sprejemajo se popravila.
Dostava brezplačna.

Kašo
ješpren, ajdovo moko
vedno svežo oddajo na debelo
vseletrovinu
A. VOLK, LJUBLJANA
Rozljeva cesta 24

Za zimo
in slabo vreme so
Krois-ovi čevlji
najboljši.
Maribor, Koroška 18.

PUH - PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA
SIR
polnomastni ementaler po 16 Din, polnomastni
graja po 14 Din, polnomastni trapist od 10 Din
naprej dobite v delikatesni trgovini L. UHLER,
Maribor, Glavni trg (rotovž).

Iščemo prvovrstnega
TERACERJA
za izdelavo stopnjic. — Nastop
takoj. Ponudbe pod: »Zimsko
delo« št. 16.739.

Zavese, posteljna pregrinjala
namizne prte, prtice itd. krasno vezene in po
nizkih cenah dobite pri
MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
(poleg hotela Štrukelj).

Velika izbira predtiskanih ženskih ročnih del.
Vezanje oprem za neveste, monogrami, gumbnice,
entlanje, ažuriranje in predtiskanje.
FOTOAPARATE
svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Roden-
stock, Voigtlander, Welta, Certo itd
ima vedno v zalogi.
fotoodd. Jugoslovanske knjigarne
v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Do 20 000 inzeratnih naročil!

Letno prejmemo do 20 000 inzeratnih naročil. Bolje se ne
da dokazati univerzalen pomen »Slovenca«. Vsak dan
pisma iz vse Slovenije! Vsak ve: oglaš v »Slovenca«
imajo največji us, eh!

MATEVZ J. GRUDEN, admin. kapetan I. razr. v pokoju,
naznanja v svojem in imenu vseh sorodnikov žalostno vest, da
je njegova ljubljena mati, sestra, tašča, teta in svakinja, gospa

Uršula Marija Kokalj-Terškan
roj. Celer

vдова carinskega nadrevidenta v pokoju

danes 22. novembra ob 10 po daljšem bolehanju, previdena s
svetimi zakramenti za umirajočo, v 84. letu starosti, mirno v
Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v četrtek 24. novembra ob pol 3
pop. iz hiše žalosti, Gradišče 11, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. novembra 1932.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljani
soprog, oče, sin, brat in stric, gospod

JERNEJ SOJER
sprevodnik državne železnice

dne 21. novembra po dolgi, mukopolni bolezni, previden s to-
lažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo 23. novembra
ob pol 3 popoldne izpred mrtvaške veže Splošne bolnišnice
na pokopališče k Sv. Križu.

Maribor-Ljubljana-Notranje gorice, dne 22. novembra 1932.

Globoko žalujoča soproga in otroci ter vse ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Vsem, ki so s tako izredno mnogobrojno ude-
ležbo pripomogli, da je imel naš iskreno ljubljani in nepozabni
oče, soprog, brat, stric in svak, gospod

JOSIP GRUBER
poštni poduradnik

tako veličasten pogreb, naša iskrena zahvala. Posebno zahvalo
smo dolžni izreči g. Božičevu M. iz Maribora za žalostinko ob
odprtem grobu, nadalje Osrednjemu društvu nižjih poštih
uslužbencev, g. upravniku in uradništvu pošte, Gospodarskemu
društvu poštih uslužbencev v Celju, tamburaškemu društvu
»Danica«, Celje, in pevskega društva »Slavec«, Teharje, ter
vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja. Bog plačaj!

Teharje pri Celju, dne 22. novembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

POVELJSTVO POZARNE BRAMBE IN RESILNEGA
ODDELKA V MARIBORU javlja tužno vest, da je umrl
dolgoletni društveni požarni mojster (četnik), imejitelj srebrne
kolajne za 25 letno članstvo, častne kolajne Rdečega križa in
požarniškega zaslužnega in častnega križca, gospod

MARTIN ERTL
dimnikarski mojster in hišni posestnik

Naslega priljubljenega tovariša bomo spremili k večnemu
počitku v četrtek, dne 24. novembra ob 15 od mrtvašnice na
mestnem pokopališču na Pobrežju.

Slava njegovemu spominu!
Maribor, dne 22. novembra 1932.

POVELJSTVO POZARNE BRAMBE.